

ETÉSEK

zslési díja szav...
vel szedeti szavak
és díja — 10 szög
re semminemű fel
bérkező ajánlatok
hivatalban vehetők
közzétételük Erre
kivül 2 lel 60 banl
eten 6.

15 üveg és por...
— 10 éves nöfien,
és képeretező
ndó alkalmazásra
H-letében Déván.
mber küldje aján
3962-1

korlattel nagyobb
alla atnál al andó
Szives meghívást
Lloyd Cluj, Cl-
3966-1

alatt levő 2 szoba
áll lakásmat
vagy esetleg egy
kertes napfnyes
tviseleő-telep ele-
a vagy hasonló
6-8-ig. 3968-1

számu ház eladó,
átvehető. 3969-1

ás, állandó alkai-
ác ékszerésznél
lódés Florenthal
3970-1

Élovas kocsi, egy
tal és egy gyerek
16. 3971-1

ám alatti ház,
tekezni ugyanott.
entkezni az Uj

Világciikk szas-
ztására alakuló
Érdeklődhetni
Str. Dragolina
1, Calea Regele
3955-1

állítók legalább
ucatot 26 leírt.
oly. 3929-1

mnést júnyos
11. em. 14. ajtó.
3961-1

háson még feb-
gomb ezüstö-
ét pár 27.
lyek csikos bordó
omása van rólla
ngem értesíteni
ítem, ha esetleg
eresen fogom
Satu-Mare, str.
3961-1

asthaus ist in
3959-1

nyobb fűrés-
fogkereséskor
alaba kér. 3956-1

szijgyártóblank
nyben és nagy-
Vidéki meg-
ban is eszköz-
ára 65-70 lei.
kedvezmény.

ÁR
aktárral szem-
s 3-87. szám.

Hittközség

szesusi izra-
akönyvvezetői
öltésére ezen-

v tudása vagy
megkövetelte-
művészeti mi-
voza.
s szerint. (Ed-
könyvvezető,
ígyttes ellátá-
s és a hiva-

megtérített-
ddigi szolgál-
k, valamint

1922. június 30.
június 28.
Előjáróság.

ASZ ÉS
eg. Ferd.
eg. (Berb.)

nosás,
nebb,
eszek!

KA

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, Str. Barou
L. P. P. — Braşnal-utca 12.
Az Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség 377
Kiadóhivatal 344
Nyomda 379
Híber osztály 453
E. N. Sz. 558

A köziratok kizárólag a
szerkesztőségnek elmen-
dők. — Köziratokat nem
adnak vissza és nem éri-
zetünk meg

V. évfolyam, 124. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Szévan 14.

Lejár

1071
2211

Hermann Goldschmidt ur
I. Wolfzeile 11
Wien

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

400
220 lei
120 lei
40 lei
Egy szám ára pályaudvaron
és vidéken le 2 lei

Csehszlovákiában
Egy hónapra 25 ct
Egy szám

Az örök kisebbség

Juniushatodikán nyílt meg Csehország fővárosában Prágában a népszövetségi ligák hatodik kongresszusa. Győző és legyőzött, távol kelet és távol nyugat, uralkodó nemzet és nemzeti kisebbségek, állami keretek és társadalmi etnográfiai csoportok képviselői békés tarkaságban ülnek egymás mellett és tanácskoznak a világot jobb utra, a békés utrafeljárdás útjára lendítő problémákról. Politikai szankciója nincs ennek a kongresszusnak. Határozatai nem végérvényes határozatok, inkább csak óhajások megnyilvánulása, szavakba öntött kívánságok, melyeket a hivatalos politika faktorai, értékük és belátásuk szerint, tudomásul vehetnek, teljesíthetnek, vagy érvénytelenül hagyhatnak. Mert a népszövetségi ligák nem az államok hivatalos és politikai hatalommal felruházott képviselőiből állanak. Inkább csak társadalmi szervezetek, melyeknek erkölcsi súlyt, a maguk elő tüzött célok fontossága és tanácskozássra egybegyűltek egyéni tekintélye ad. Régi, elismert nevű diplomaták, ma is vezető pozícióban levő nagy politikusok, tudósok, egyetemi tanárok és népvizek tanácskoznak a mai Európa problémáiról és keresik a meggyógyváshoz vezető utat. És ha határozataiknak nemzetközi és államjogi kötelező ereje nincs is, egyetlen európai állam sem vonhatja ki magát az erkölcsi súly alól, melyet az elismert politikusok, diplomaták és tudósok népszövetségi liga kongresszusa képvisel.

Európa minden égető politikai problémájával foglalkozik a népszövetségi ligák kongresszusa, — csak természetesen, hogy a problémák által érintett minden társadalmi alakulat vagy réteg módot keres arra, hogy szavát, tanácsát, kívánságát vagy panaszeit képviseltesse. És mi volna égetőbb problémája éppen Közép-európa, melynek egyik fővárosában tanácskozik a kongresszus, — mint a nemzeti kisebbségek megoldatlan és egyre sürgetőbb égető kérdése. Valóban is: a népszövetségi ligák hatodik kongresszusán az állami alakulatok hivatalos vagy félhivatalos képviselői mellett, ott ülnek az állami kereteken belül élő nemzeti kisebbségek képviselői is. A csehszlovák köztársaság kiküldöttje mellett helyet foglal a magyar nemzeti kisebbség képviselője és Lengyelország kiküldöttje mellett a szudéta német kisebbség képviselője.

Egyetlen egy nemzeti kisebbség hiányzik csak a kongresszusról: a par-excellence kisebbség, az örök kisebbség, a zsidó nemzeti kisebbség. Pedig a képviseltesnek semmi politikai vagy államjogi akadály nincs. Csak be kell jelenteni a részvételt és a kongresszus megnyílik minden állam vagy nemzeti kisebbség előtt. Egyetlen nemzeti kisebbsége volt csak Európának, amely nem kopogtatott a népszövetségi ligák kongresszusának kapuján, mely nem kérte bebecsájtását és kívánságainak meghallgatását: a zsidó. És miért? Talán a zsidó nemzeti kisebbségeknek nincsenek kívánságai, nincsenek sérelmei, melyeket orvosolni kell, nekünk nincsenek iskolánk, megoldásra váró kulturális és politikai kérdéseink, hogy még csak kísérletet se tettünk a népszövetségi ligák munkájában való részvételre?

Vannak. És talán még súlyosabbak, még égetőbbek, még véreseb-

bek, mint bármely más nemzeti kisebbségnek. És hogy mégse tudtuk eddig megalkotni, a többi kisebbségek példájára a zsidó népszövetségi ligát, hogy nem tudunk módot találni a ligák kongresszusán való részvételre, az nem a problémák és zsidó nyomorúságok hiányát, hanem a zsidó nép lesújtóan nagy szerveztlenségének bizonyítéka. Ime az első hely és első alkalom, ahol önálló állami keretekkel nem rendelkező népek is hallatják szavukat — és ami ennél is több: jóindulatra és meghallgatásra találunk: és az örök

Franciaország meglepő veresége a jóvátételi bizottságban

Leszavazták a franciákat. A belgák oszlakoztak az angol-olasz állásponthoz. Elfogadták a bankárok javaslatát

Az Uj Kelet tudósítójától.

Berlin, június 9. Poincaré a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy nem kell tragikusan venni, ha a nemzetközi kölcsön most nem is jön létre. Németország esetleg egész jóvátételi tartozását mobilizálhatja és a szövetségesek nem élhetnek már szankciókkal.

Franciaországra előnyösebb, ha rövid ideig várakozik, sem hogy jogairól lemondjon. Az adósságok kölcsönös elengedésének szövegtervezetét ajánlatos, mert Franciaországnak Anglia részéről elfogadhatatlan feltételekkel kell tartani és Amerika előtt is kompromittálhatja magát.

A német sajtó a nyilatkozatot hallatlan önleplezésnek mondja. Poincaré nem a megérést, hanem az imperializmust tartja fontosabbnak. Poincaré ezzel bevalotta, hogy Németországot továbbra is fizetésképtelennek óhajta látni, ezért fentartja a rajnai megszállást és a szankcióknak valamennyi formáját, hogy ezek a jóvátételi pénzeket mind elnyeljék.

Franciaország nem enged

Páris, június 9. A jóvátételi bizottság tegnap hivatalos ülést tartott, amelyen azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogy teljhatalmat adjanak-e a hitelügyi bizottságnak arra, hogy megszavazza Németországnak a nemzetközi kölcsönt. Hava-jelentés szerint Dubois francia delegátus a német jóvátételi összeg leszállítására vonatkozó minden javaslatot elutasított.

A francia delegátusok kijelentették, hogy a bizottság nem illetékes az amerikai hitel kérdésével foglalkozni és hangsúlyozták, hogy Franciaország ragaszkodik ahhoz, hogy Németország kifizesse tartozását, hogy viszont Amerikának és Angliának fizethessen. A jóvátételi bizottság válasza következtében a bankárkonferencia folytatja tanácskozásait. A „Le Times” foglalkozva a bankárok konferenciájának a javaslatával, hogy a német államadósságot szállítsák le, azt írja, hogy Franciaország követelése Németországgal szemben ötvenkét százalék, míg Anglia, Belgium és Olaszország a német jóvátételi összeg negyven százalékát követelik. A német adósság és a szövetségeseknek egymásközi háborus adóssága között szoros összefüggés van.

kisebbség, az ősalamtalan hiányzik az együttesből, mert hogyha még akart volna is, nem tudott volna kit odaküldeni, mert hiszen teljesen szervezetlen, cél és vezetés nélkül álló nép. A népszövetségi ligák kongresszusa sok üdvös határozatot fog hozni a nemzeti kisebbségek ügyében — és ezek a határozatok, ha államjogi szankciójuk nincs is, de nagy és végzetes erkölcsi súlyuk van. Vajha ne vallanók megint kárát a magunk nagy szerveztlenségének, a zsidóság bűnös indolenciájának a magá érdekeivel szemben.

Belgium is elpártolt Franciaországtól

Berlin, június 9. Párisból szenzációs jelentések érkeznek a jóvátételi kérdés új tárgyalásának részleteiről. A jóvátételi bizottság szerdán délelőtt jegyzékben állapította meg a bankárok konferenciájával szemben elfoglalt álláspontját. A jegyzék szövegét heves vita előzte meg, ugyanis a franciák megdöbbenve tapasztalták, hogy a belga képviselők a német adósságok lecsökkentésének ügyében Olaszország és Anglia pártjára állanak.

Ami az antant fennállása óta ezttal történt meg, a belgák kijelentették, hogy Angliával és Olaszországgal a legteljesebb mértékben egyetértettek. Ez az állásfoglalás a génuai konferencia után, ahol a franciák és belgák összefogása a konferencia eredményeit végzetesen befolyásolta, rendkívüli meglepetést keltett.

A jegyzék lényege az, hogy a jóvátételi bizottság teljes felhatalmazást ad a bankárok konferenciájának. A jegyzéket Anglia, Olaszország és Belgium meghatalmazottai írták alá.

Dubois francia delegátus az aláírást megtagadta, arra való hivatkozással, hogy a jegyzék tartalma nem egyezik Poincaré felfogásával.

A „Chicago Tribune” párisi kiadás közli, hogy a kölcsönbizottság azonnal hozzálát Németország pénzügyeinek megvizsgálásához. A bankárok bizottsága valószínűleg Németországba utazik, hogy a helyszínen szerezzék meg a szükséges adatokat. Ugyanezen lap értesülése szerint a francia kormány kívánságára a jóvátételi bizottság ma újra ülést tart, ennek az ülésnek sokkal nagyobb a jelentősége, mint a tegnapi értekezletnek.

A helyzet kritikus

A „Times” azt írja, hogy a jóvátételi bizottság keddi ülésének nem volt eredménye, hanem volt kritikussá tette a helyzetet, hogy komolyan számítani kell minden eshetőségre.

Arra alig van remény, hogy Franciaország engedjen. A franciák elutasító válasza a bankárbizottság tanácskozásának végét fogja jelenteni. A „Daily Mail” párisi kiadása szerint Amerika készen nyilatkozott a háborus adósságok ügyét junktimba hozni a német nemzetközi kölcsön-

nel és ily értelmű utasítást adott a párisi amerikai nagykövetnek is.

Támadják Poincarét

Berlin, június 9. A francia szocialisták kongresszusán Sembat delegátus hevesen támadta Poincaré politikáját, amely Franciaországot imperialista országnak tünteti fel az angol munkásság előtt. Ilyen politika mellett az angol-német-francia gazdasági antant nem jöhet létre.

Schanzer az angol-olasz békemunkáról

Róma, június 9. Az olasz parlament tegnapi ülésén Schanzer külügyminiszter beszámolt a génuai konferenciáról. A következőket mondotta:

— Bele kellett egyeznünk abba, hogy a jóvátételi kérdés, a békeszerződések revízióját és a leszerelés ügyét kikapcsolják a génuai konferencia tárgyalási anyagából, hogy megmenthessük a konferenciát. Az olasz delegáció azon dolgozott, hogy Európát kibékipte Oroszországgal, amikor váratlanul közbejött a német-orosz szerződés. A tárgyalások alatt Olaszország meggyőződött arról, hogy Európa többi államainak is meg kell egyezniük az oroszokkal. A békére alkalmas talajt már elő is készítették, hogy Hágában célt érjenek.

A béke alapján a nyugati államok és Oroszország között már megvan.

Olaszország általános politikájáról Schanzer kijelentette, hogy tagadhatatlanul nagy politikai jelentősége van annak, hogy Anglia és Olaszország között oly szoros az együttműködés és hogy a két ország politikája közös cél felé halad. Mindkét állam antimilitarista s Európa békéjére törekszik. Hangsúlyozta, hogy Anglia és Olaszország Európa ujjaépítésének érdekében folytatott harcban megerősödött barátsággal halad előre.

Ez a barátsági persze beleillik az antant kereteibe s nem győngítette az olasz népek Franciaországról iránti barátságát. Magyarországra vonatkozólag Schanzer kijelentette, hogy az Olaszország és Magyarország közötti baráti viszony szintén nem változott. Azután így fejezte be beszámolóját: — Génuában elértük, hogy Oroszország és Európa többi államai között közeledés jött létre s bármi legyen is a hágai konferencia eredménye,

Kelet-Európa s a Nyugat között nem fog szakadás beállni.

A kölcsönös érdekek összeegyeztetését előkészítették.

Csicserin nem megy el Hágába

Berlin, június 9. A „Berliner Tageblatt” szerint Csicserin nem szándékoszik résztvenni a hágai konferencián. Csicserin egyébként kijelentette az amerikai újságírók előtt, hogy néhány hétig Berlinben marad, mert részt akar venni a segélytárgyalásokon.

A „Prager Tageblatt” tudósítójának Csicserin kijelentette, hogy a cseh kormány politikája a génuai konferenciáig francia befolyás alatt állt, azonban a Benessel folytatott beszélgetései elősegítették, hogy a jövőben javulás álljon be a cseh-orosz viszonyban. Csehszlovákiával megkötött szerződés bár nem jelenti a szövjet de jure elismerését, de megszünteti Csehszlovákia eddigi taktikáját, amely az orosz ellenforradalmi elemekre támaszkodott.

Ahol veréssel és kinzással vallják az adófizetőket

A milánói Via Manin ólomkamráinak titka

Az Uj Kelet tudósítójától

Az adótechnika legnehezebb kérdése abban áll, hogy a legszigorubb adótörvények ellenére, melyeket a világháború után a különböző államok adótörvényhozása felmutatni tud, az államok adójövedelmei nem szaporodtak megfelelően. Az olasz adóigazgatás gyökerében akarta megoldani a probléma minden nehézségét, amikor a nagyszabású adóeltitkolás leküzdésére a feljelentő és végrehajtó közegek számára busás jutalmakat tűzött ki. A rendszer, ezt ma Olaszország minden adófizetője mélyeséges megütözéssel, bár, de kénytelen elismerni, teljes mértékben bevált. Az olasz adópraxis az idevágó törvény életbejuttatása óta katasztrofális erővel fogott működésbe és csakhamar olyan állapotokat teremtett, hogy az ország határain túl is ismeretessé váltak az olasz „adótechnika” legújabb vívmányai.

A milánói „Secolo” az utóbbi időben a leleplező cikkeket egész sorozatával ejtette lázba az olasz közvéleményt. A cikkeket szerzője Martinelli volt, kinek körülhatárolt igazságérzése és elszánt küzdelme a korrupció ellen már eddig is olyan szerepet adott az olasz közéletben, mint amelyet Fényes László töltött be a háború előtti Magyarországon. Martinelli cikkei nem kevesebbet állítottak, mint azt, hogy

Milánóban a Via Manin-on levő pénzügyigazgatási épületben a megidézett adófizetőket a legirtózatossabb módon megkínözzák,

hogy adóeltitkolások bevallására kényszerítsék. A „Secolo” a megírt esetek egész sorozatát közölte, melyek kiskereskedők bukásával és üzletemberek öngyilkosságával végződtek. mert a pénzügyigazgatás által kirótt büntetések irtózatossan magas pénzügyösszegeket jelentettek. A leleplezések nyomában elrendelt vizsgálat meglepő állapotokat tárt föl. Kiderült, hogy az adóeltitkolási büntetéspénzekben való részesedés révén

egy-egy fiánc 200.000 líráig terjedő havi mellékjövedelmet élveztek.

Hogy minél magasabb összeget biztosíthassanak maguk számára, a pénzügyigazgatóság hivatalnokai valóságos kémrendszert teremtettek. A fiáncok elmentek Milano legnagyobb ékszerészeihez és náluk

különböző vásárlásokat eszközöltek. Ha az ékszerész történetesen nem számította fel számukra egy vásárlás alkalmával a luxusadót, akkor a cég tulajdonosa másnap már idézést kapott a Via Manin erre illetékes osztályához, ahol veréssel és a legválogatottabb kinzással bírták rá az illetőt a rendszeres adóeltitkolás beismérésére.

„A tárgyalás” végeztével aztán olyan büntetést szabtak ki rá, mely a delikvensnek legtöbbjét a legsúlyosabb anyagi zavarokba kergette. A viz-

Ellenségeink és barátaink

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Nagy akadályok tornyosulnak nagy előretörések elé. A teljesülés útja az egyéne az, amit a klasszikus író e szavakkal fejez ki: „A tudás küszöbére a verejtéket helyezték az istenek.” Nagy közösségek akarásának utjelzőjére azonban nem verejték, annál több, teljes odaadás és az ügyért való áldozatkészség a jelszó. És minél erőteljesebb az előretörés és minél közelebről int a cél, annál nagyobbra dagadnak az ellenfél gátló szándékai.

Mellettünk azok a hatalmak, amelyek a kulturát képviselik, nagy emberi gondolatok osekévéssé érlelői: Anglia és Amerika. Akik ma törekvésséimnek szegzik mellüket, már csak ágaszkodnak. Ha a ratifikálás után az igazi zsidó munka indul meg Palesztinában, ez az ágaszkodás legfeljebb csak kritikává szelidül majd.

Az alább következő tudósítások is mutatják az ellenfélnek az utolsó percben nekidagadó erőtlenségét és az igazunk mellé állott hatalmak törhetetlen akarását Erec Jisraeleért.

Megírta az Uj Kelet, hogy a Vatikán nemrég jegyzéket intézett a népszövetséghez a zsidó Palesztina ügyében. A jegyzéket, amelyben ez a keresztény kisebbségek számára a népszövetség védelmét követeli, — egy Reuter jelentés szerint —

visszautasította a népszövetség,

mert a Vatikán garanciális biztosítékokat követelt.

E jegyzékkel kapcsolatban elterjedt még az a hír is, hogy a Vatikán a népszövetségi tanácsnál tiltakozott a Palesztina fölött gyakorolt brit mandátum ellen. Londonban a leg-határozottabban cáfolják ezt a híresztelést. A Vatikán mindössze a katolikus álláspontot szögezte le jegyzékében, amely a Balfour deklaráció egyes intézkedései ellen és nem általánosságban éleződik ki.

A vatikáni fölfogást kell látni a jeruzsálemi patriárka megnyilatkozá-

gálattal egyidejűleg azonban az alkalmazott szövetségének elnöke, Gaspar Ottó volt miniszter intervéniált Facta miniszterelnöknel a fiáncok érdekében. Ugy, hogy a tettesek elkerülték a büntetést és nyugodtan tovább folytathatták az adóbehajtási akkordmunkákat. Ez a tevékenység azonban csakhamar újabb idegrázó eseteket pattantott ki, miáltal elkerülhetetlenné vált a milánói adóigazgatóság vezető összes főbb közegek és alisztek felfüggesztése. Az eset törvényszéki tárgyalása elé egész Olaszországban nagy az érdeklődés.

sában, amely nemrégiben a Northcliffe-sajtó egyes organumaiban láttak napvilágot. A patriárka, akinek ilyen irányú publicisztikai tevékenysége nem egészen ujkeletű, most fölfrissíti a cionizmus ellen hangoztatott régebbi vádjait és azt írja, hogy Sir Herbert Samuel kormányzó hivatalba lépése óta

a cionista uralom Palesztinában befejezett tényé lett.

A katolikus cionistaellenes propaganda fegyverbarátságát nyert a törökökben is. Londoni jelentés szerint ugyanis az ottani török diplomáciai misszió tiltakozott lord Balfournek a Palesztina mandátumot ratifikáló követelése ellen. A misszió kijelenti, hogy minden erre vonatkozó megállapodást Törökország mindaddig semmisnek tekint, amíg a sevresi békeszerződést az antant nem ratifikálja. Ezzel szemben

az amerikai államok a legmeszszőbbmenő támogatást helyezik kilátásba.

Chile köztársaság elnöke, Alasandri sürgönyben tudatta a délamerikai Keren Hajjeszód delegáció vezetőjét, dr. Willenskyt, hogy „régí ígéréte-hez képest minden hatalmában álló eszközzel támogatni fogja a Palesztina-mandátum ratifikálására vonatkozó kívánást.

Harding elnök

is meleg szavakban emlékezik meg a jövőre, zsidó áldozatkészséggel és akarással ujjáépítendő Palesztináról. Az Unio elnöke a Keren Hajjeszód amerikai titkárságához a következő táviratot küldte:

Örömmel tudatom önökkel, hogy Palesztina ujjáépítését célzó alap megteremtésére irányuló munkásságukhoz sok szerencsét kívánok. Nagy érdeklődéssel és meleg érzelésekkal kísértem mindig a Palesz-

tina földjét ujjáépítő akciókat és remélem, hogy az Unióban más országokban történő irányú munkálkodásukat nagy siker fogja koronázni.

Lord Northcliffe után most lord Apaley látogatja Palesztinát. A lord a Morningpost tulajdonosa és a helyszínen való tanulmányozás alapján akarja felvilágosítani az angol közvéleményt a helyzetről. Dr. Eder, a palesztinai cionista végrehajtó bizottság tagja kalauzolta őt több kolónián. A lord az elismerés melegehangján nyilatkozott a zsidó chalucok munkájáról. Kijelentette, hogy

nincs ember Angliában, aki elnevezné a zsidók Palesztinába való beözönlését

abból a célból, hogy az országot az arabokkal együtt ujjáépítsék.

A jeruzsálemi kormány fölhatalmazta Tel-Aviv városi tanácsát egy 80 ezer font sterlingnyi hitel fölvetelére. A hitelt a városi adók fogják fedezni és husz éven belül fizetendő vissza hatszázalékos kamat mellett.

Roseablatt bíró, aki mostanában Palesztinában tájézkodik, még június folyamán visszatér Amerikába, ahol a községitelre jegyzéseket akar gyűjteni.

A jeruzsálemi kormány határozata értelmében a palesztinai közigazgatás költségvetését tudvalólag 25 százalékkal redukálják. E határozat alapján Palesztina hét közigazgatási kerületét négyre csökkentik és ugyanilyen arányban fogják a tisztviselők számát is, elsősorban a magasabb állásukat, csökkenteni.

A kisantant a népszövetségi ligák kisebbségi javaslatára ellen

Az Uj Kelet tudósítójától

Prága, június 9. A népszövetségi ligák fótanácsa és a kisantant, Lengyelország és a szovjet között megindult egyezkedési tárgyalások, hogy hogyan fogadják el a nemzeti kisebbségek védelméről szóló határozatot, meghisultak. Emiatt kilenc tagu bizottságot választottak, amely megoldást találjon ebben a kérdésben. A délután három órakor megnyitott plenáris ülés elhatározta, hogy a kilenc tagu bizottság tárgyalásainak eredményére való tekintet nélkül, a kongresszus tovább folytatja a munkáját. Az orosz kérdésre, a keltgaliaciai delagáció fölvetelére és a leszerelésre vonatkozó javaslatokat elfogadták. Határozatba ment, hogy

a népszövetségi ligák legköz-

A jeni-mahalehi ciprustemetőben

Irta Ben Ami

Konstantinápoly, május 31.

— A ciprustemetőbe megy, kisasszony?

— Igen.

— Én is, — mondottam bágyadtan és sietve, fekete halálhaugulatra öltözök.

Ekkor már egészen jól látszottak az ázsiai partok.

— ... Ha megmondaná, hol kell kiszállanom ...

— Én Üszküdarig megyek.

— És onnan?

— Gyalog, át a temető, Haidar Pashába.

— Ön igazán kedves ... És Haidar Pashából vissza lehet jönni Perába?

— Hajóval ... hogyan.

— Nagyon köszönöm ... Akkor én is kiszállok Üszküdarban.

Mielőtt kikötöttünk, még kiméletlenül levágtam magamról Európát.

— Most már egészen tiszták a képzetem, — állapítottam meg, amikor a hajóhidra ráléptem. És egy utolsó erőfeszítéssel még Génuát is kiszakítottam agyvelőmből. A parton

hirtelen úgy éreztem, hogy kiáltoznom kell.

Két sor ház között kapaszkodtunk felfelé. Mindegyiknek egyszintű teteje volt, mint ebben a pillanatban az életünk.

— Ezeket az ázsiai városokat, ahogy felépülnek, középen egyszerűen elmeztik ... Tel ha egyszer Páris így átmeztessenék!

— Mi volna?

— A legnagyobb disznóságok fityeg-nének ki. A Quai d'Orsayn, ha véletlenül a harmadik emeleten met-szenék, feltétlenül kikaudikálna valami egészen titkos egyezmény a külügyi irattárból és ha ... netalán ... ez a metszés — figyelj ide jól! — Poincaré koponyáját is érné, — te! — micsoda sötét gondolatok kerülnének napfényre! ... A sok há-zasságtörésről ami ebben a geomet-riai törésben benne volna, nem is beszéllek.

Sajnos, azonban, az európai bami-ságok már Ázsiába is befészkel-ték magukat. Egy nyitott kávéme-résben ursonáztunk — tíz százalék felárral. Am kétségtelen, hogy az emberek itt higgadtabbak. A politi- kai és a pénzügyi élet hullámai na-gyobb részt a galatai oldalhoz esapó-dnak. De azért talán nem láttunk az egyik brasszáriában két fontosodva

tárgyaló fiatalembert? Csájáról beszél-tek, cif Sanghai.

— Ugyan! — üzentem be nekik a szófa puha lélekre — hát ti vagytok azok a fiatal emberek, akiknek Rabindranath Tagore prédikál? — Mert hiansul beszéltek. — Most már nem is hiszem, hogy az élet valaha még le fog egyszerűsödni. A business nem engedi.

Kiértünk Üszküdarból egy hosszú országútra, amely, hol emelkedve, hol süllyedve vitt bennünket tovább. A francia leány ekkorra már egészen fevetette a párisi raffinériákat, pajkosan ugrándozott a dombokon, belahentergett a fűbe, dalolt és fűtyörészt.

— Ó, átlátszó élet! — jött fel egy kis érzéspára a nyelvemre, mert szívemben és mellemben forrtam az új atmoszférától.

— Nem érzi? ... — fordult hozzám hirtelen Cluisse.

— De ... mintha valami volna a levegőben.

Ommal egyszerre tíz évet szí-pantottam vissza.

— Tudja milyen szag ez ... Meg-álljon ...

— És mályen a tudómre szívtam.

— Beszumen-szag ...

— Ciprus ...

— Beszumen ... Szombaton este szagoinak nálunk ilyen fűszereket ...

— Ez mind ciprus, ami itt két sorban kezdődik ...

— Lehat, hogy ciprus, de nekem beszumen ...

— És mögöttük, kőtoldalt, Jeni-Mahaleb van, a ciprustemető ...

A sírok itt nincsenek sorjában, egymástól egyfura távolságra, hanem kis csoportok vannak, egy-egyben nyolc-tíz sír, azután zöldre szabdátér és újabb csoport. A sírkövek laposak és lefelé keskenyedők, mint egy láb, nyakuk van és kerék gömb a fejük. Török falirások, srégen és egyenesbe, betűdizítésekkel. A sírköveknél sűrűbben állnak a ciprusok, magasabbak mint a sudár fenyő, de csukott ernyőkéknek van ezeknek is, szélesebbek középe, mint a két végénél, csak hogy nem tülelvéltek, hanem bolyhosak.

A temető egyik oldalán, alacsony kőkerítésen, turbános török ült, odahívott bennünket magához és engem megkínált cigarettával.

Tessékűr ederim, Effendim — köszöntem meg és öt piasztart akar-tam neki adni. Ne a monda, hogy nem: hajr. Csak felrátotta egy pár szor a fejét és csodálatosan csöb-gőn mosolygott.

— O ... dehogyl! — ült ki az agyából az arcára olyan szelíd, hogy lecsengettem a szememből a szívembe, azonnal jöjjön fel egy

lebbi kor-
lesz, a jó

A lényeg-
bec meg-
bejelentette,
román, orosz
tegnap hozd
vonatkozó
azt követeli,
népszövetség
A deklaráci-
elhagyta a t

Hemese-
latára bizo-
kidolgozza
munkatervét
közben Ru-

A

A belgr-
rói ma a kö-

Belgrad,
dött tudós
Hajjalban

Brgrad va-
király esk-
ruhában má-
mindenki a
elfoglalni a
mezt elvő-
ezredék kor-
eszeregi kir-
sok virág.

Délelőtt
régí konak
asszonya vá-
karján. Az

Elöl a szer-
az első zás-
százada ha-
nászöngyök
mádon. M-
dérium. M-
jött, után-
királyi nás-
heregnő,
és Konst-
oroz nagy-
A második
Alfonz spa-
királyi h-
román tró-
az udinei
trónörökös
herceg és
ötödikben
királyal
király M-
osztag zá-

könnyese-
van. —
fiu? ...
temetőke-
dok az é-

— O-
jőjön, m-
halott ap-
vegében

Megf-
földnek
tunk.

— U-
hogya me-
szintűség

Pilla-
most, ho-
nem ad-
kiváltan

hezitőke-
hoz, is-
hez, jöv-

bóják a
nünket
végtelen

tünk az
semmi a
színeket

risse, a
rábörült
ember e-
poiban

O, r-
további
házak
palettáj

lebbi kongresszusa Budapesten lesz, a jövő év tavaszán pedig Bécsben.

A lényeges munka végeztével Brabec megjelent a kongresszuson s bejelentette, hogy a cseh, jugoszláv, román, orosz és lengyel delegáció a tegnapi hozott nemzetiségi védelemre vonatkozó határozat tiltakozását és azt követeli, hogy nyilatkozzon a genfi népszövetség titkárságához eljuttassák. A deklaráció felfolvasása után Brabec elhagyta a termet.

Hemessey francia megbízott javaslatára bizottságot delegáltak, amely kidolgozza a legközelebbi kongresszus munkatervét. Ezentúl viharos ünneplés közben Ruffini szenátor emelkedett

szólásra. Az elnök tiltakozott Brabec inkollégiális kifejezései ellen.

A kisebbségek védelméről szóló határozat visszavonását erkölcsi, jogi és parlamenti szempontból lehetetlennek tartja.

Bejelenti, hogy beszéde után elhagyja a termet, hogy a konferencia az ő távollétében befolyás nélkül határozhasson.

A konferencia úgy döntött, hogy Brabec nyilatkozatát a népszövetség elé terjeszti. A visszatérő Ruffini ezek után meleg bucsubeszédet mondott a cseh államhoz, Prágához és Masaryk elnökhöz. Ezzel a kongresszus véget ért.

A belgrádi király-nász

Benes nyilatkozata a kisantról és az új szövetségi szerződésről

Az Új Kelet tudósíójától

A belgrádi királyi esküvő lefolyásáról ma a következő jelentéseket kaptuk:

Belgrád, június 8. A Rador kiküldött tudósítójának távirati jelentése: Hajnalkán ágyúlörések adták tudtára Belgrád városának, hogy ma van a királyi esküvője. A lakosság ünnepi ruhában már kora reggel talpon van, mindenkori igyekszik a legjobb helyre elfoglalni az utcán, a nászmenet elvonul. Az utcákon a gárdaezredek kordont vonnak, az ablakokban ezernyi kíváncsi. Mindenütt virág, sok-sok virág.

Dél előtt tíz órakor Sándor király a régi konakba hajtatott, ahol menyasszonya várta Károly román trónörökös király. Azután elindult

a nászmenet.

Elő a szerb királyi ház zászlóját vitte az első zászlós ur, utána a gárda díszszázada haladt. Utána haladt a királyi nászcsapatok fogata, majd a Jugoszlávia minden részéből összehívott uri bandérium. Mögötte ismét gádaszadron jött, utána hat Daumont-fogatban a királyi nászcsap. Az első kocsi Ileana hercegnő, Kyra hercegnő, Pál herceg és Konstantin Konstantinovic volt orosz nagyherceg nejének két gyermeke. A másodikban Elena nagyhercegnő, Alfonz spanyol infáns és Miklós román királyi herceg. A harmadikban Elena román trónörökös, Beatrice infáns, az udinei hercegnő és Károly román trónörökös. A negyedikben a yorki herceg és Arzén szerb herceg, az ötödikben Mária királyné Sándor királyi és a hatodikban Ferdinánd királyi Mariara hercegnővel. Testőrsztag zárta be a menetet, amelyet a

könyörgőn nézett az ügyészre, aki hidegen, visszautasítva válaszolt: Nem lehet!

Az egyházi szertartás a katedrálisban

Folyt le. Dimitrie, az ősz patriarcha celebrálta a ceremóniát Jugoszlávia összes püspökeinek segédletével. A patriarcha a külföldi missziók, a diplomáciai testület és a megjelent magas előkelőségek élén fogadta a templom bejáratánál a jegypárt. Az ország összes énekkaraiból összeállított óriási kórus egyházi énekeket adott elő Sándor király karonfogta menyasszonyát és beléptek a templomba. A szertartás szerb ceremóniák közt folyt le és annak végével ugyanazon sorrendben, mint az érkezésnél a nászmenet visszatért a konakba.

Egész Szerbiában esőtörtőzőn istentiszteletet tartottak dél előtt, délután pedig népiünnepélyek voltak.

Belgrádban atlétikai és footballverseny volt, amelyen a királyok is megjelentek.

Mária királyné és Ferdinánd király-utca Belgrádban

Belgrád, június 9. A városi tanács ma díszközgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a Balarska-utcat Mária királyné névre, a London-utcat pedig Ferdinánd román király névre változtatják.

Benes belgrádi nyilatkozata

Bukarest, június 8. Az „Adeverul” belgrádi tudósítója megintérjülte Benes cseh szlovák miniszterelnököt. Benes kijelentette, hogy a kisantról külügyminiszterei az esküvő után

könnyesepp, mert sürgős siratnivalóm van. — Hova gondolsz, te európai fiú? ... Hiszen én egész nap ezen a temetőkerítésen ülök és koránt mondom az előkért a halottakhoz...

— Clarisse — szólám halkán — jöjjen, menjünk a sírok közé, az én halott apám is itt uszik most a legvégében...

Megfogtam a leány kezét és a földnek egy kis kupjára kuporodtunk.

— Üljön jó mélyen bele a sirba, hogy megközelítsük a halottak egy-színűségét.

Pillanataink voltak, amelyeket, most, hogy őrzöm őket, semmiért nem adnék oda. Mi akkor teljesen kiváltképpen az élet relációjából, a nehezítékek, amik hivatáshoz, családhoz, ismerősökhöz, „multhoz, jelenhez, jövőhöz kötnek, feleledtek, mint bóják a tengeren és hagytak benünket a semmiségbe belemerülni. A végtelen víz kéjke összefogott feletünk az ázsiai hegyoldalak zöldjével, semmi anyagot nem éreztünk, csak színeket, szagokat és sugarakat. Clarisse, akit azelőtt soha nem láttam, ráborult a vállamra és sirt, hogy az ember egyformaságát a legelső állapothoz megismertem.

O, milyen fájdalmas volt az ut további része. Ahogy a haidar-pashai házak feltűntek, lelkünk letisztult palettájára kezdtek egyenként vissza-

pénteken tanácskozást tartanak, amelyen különböző politikai kérdések kerülnek megbeszélésre, elsősorban a genai konferencia által kreált helyzet tisztázása. A kisantról teljes megegyezésre kell jutni, folytatva defenzív programját s megállapítva megatartását a hígai konferenciával kapcsolatban.

Benes hangsúlyozta, hogy a kisantról államai közös szövetségi szerződést fognak kötni.

Itthon

Bukarest, június 9. Mariara hercegnő esküvője alkalmából ma az ország szesz templomiban istentisztelet volt. A fővárosban a székesegyházban tartott istentiszteleten megjelentek a miniszterek, államtitkárok, a diplomáciai kar, a katonai és polgári hatóságok fejei.

Bukarest, június 9. A királyi család kíséretével Belgrádból vasárnap érkezik haza.

Aki a börtönbe vágyik

Középkori vallatás a faluban. Rostás Aurél cigányt farkhoz kötötték. Nem jó szabadlábban lenni

Egy Rostás Aurél nevű szökésben levő cigány dr. Giurgiu János ügyvédjével tegnap beállított Balasban vezetőügyészhez.

— Domaule — kezdte Rostás sirós hangon, tessék megengedni, hogy itt maradjak a börtönben. Jobb lesz itt nekem, mint kívül a szabad levegőn. Beülök én a legszűkebb, legsötétebb cellába is, csak tessék megengedni, hogy a börtönbe maradjak.

Rostás Aurél sajbemarkoló kérését a meglepett ügyész nem akarta teljesíteni. Megkérdezte az ügyvédtől: — Talán az örültek házába való ez a szerencsétlen ember? Az fent van a hegyoldalon.

— Tudom ügyész ur — válaszolt Giurgiu, de Rostás itt szeretne maradni. Különböben hallgassa meg ügyész ur, hogy miért?

Versenyfutás lófarkhoz kötte

Szentpál faluban lakom istállom, mondta Rostás, ismer ott engem mindenki. Soha bírósággal, csendőrséggel dolgom nem volt. Május 21-én délután egy kicsit beitalozva leányzóba kószultem Borsára. Estefelől Solyomkőbe értem és ott megpihentem egy kicsit a faluvégén. Amint ott pipázok, gyűn két cigány, oszt köszön. Én is köszöntem nekik és erre mellémültek. Azt mondták a faluban van egy kis dolguk és amíg visszajönnek nálam hagyják a hátukon lévő két tömött hátizsákot. Jól van, mondtam, itt maradhat, én ugyan hozzá nem nyulok, csak igyekezzenek visszafelé, mert nekem még máma Borsára kell jutnom. Ott pipázok csak lármát hallok a falu felől. Nézem, hogy mi az, hát látom, hogy az a két cigány sebesen szedi a lábát, a hátuk megett meggyűnnek a vasvillás parasztok. Na ezek rosz fát tettek a tűzre, gondoltam, oszt vártam, hogy mi lesz? Amint hozzám érnek, felkapták az egyik zsákot és rám kiáltottak, hogy szaladjak én is. Már miér szaladsz? Ezek oszt arrébb kibontották a zsákot, kivettek belőle egy puskát, a parasztok felé löttek oszt továbbrohantak. Gyorsabban szaladjatok, szólám a vasvillásokra, mikor hozzám értek, mert a sötétégben elszel a két akasztófavirág. Dehát nem mentek tovább, hanem elkapták a karomat, oszt csavargatni kezdtek. Én vagyok a Rostás, nyöszörgtem nekik, mert a torkom is kaparni kezdtek, hát nem ismertek meg? De csak püföttek és káromkodtak: — Még a részeg, tolvaj lelket is kiszorítjuk belőled, azt a cigány istenedet!

Meg még több ilyenfélét mondtak. Már örültem, hogy a zsandárok is megérkeznek, legalább megszabadítanak ezektől a buta parasztoktól, akik meg sem hallgatják az embert. De bár csak ne jöttek volna, mert ők még tovább folytatták. Egyszer csak látom, hogy jönnek a lovaszsandárok. No ezekben tán több emberség van, gon-

doltam, majd csak meghallgatnak engem is. Látom, hogy a gyalogoszandár odamegy a lovashoz oszt mond neki valamit. Az csak nevetett egyet és rászólt a vasvillásokra:

— Kössétek a lovam farkához ezt az akasztófavirágot! Csináljunk vele egy kis atlétikumozást!

— Szép, hosszú farka volt a lónak, oszt hozzáötötték. Nem is ütöttek tovább. No, még így jó volna, gondoltam, csak ez a mérges zsandár! meg ne rojjon. Hát meggyűn egy darabot lépésben, utánunk a falu népe. Nem merem már szólni, csak tértem, mikor rámköpködtek. Egyszer csak azt kiabálja a zsandár, aki a lovon ült: — Attak!

Oszt bele sarkanytyuzott a lóba. A hideg ráz, ha visszagondolok rá. Szaladtam, amíg birtam, de az inaim nagyon megrándultak, oszt le akartam ülni. Erre a zsandár a pálcájával rám- csapkodott: — Atlétikumozz csak tovább, büdös cigány!

Igy értünk be Borsafaluba. Ott megint vertek egy sort rajtam, oszt bedugtak egy dutyiba. Már éjszaka volt és nagyon el voltam keseredve, hogy egy árva cigányt ilyen ártatlanul megkínóznak. Féltem, hogy reggel újra kezdik, hát kimásztam a kóterből oszt elszaladtam. Bujkáltam két hétig, de nem merek hazamenni, mert hallottam, hogy a három csendőr, akiknek engem őrizni kellett volna, letartóztatták. Ha hazamennék, a többiek agyonvernének. Inkább itt maradoék tekintetes ur, tessék megengedni.

És Rostás alázatos kutyaszemekkel, könyörgően nézett az ügyészre, aki hidegen, visszautasítva válaszolt: — Nem lehet!

Végre börtönben!

Szegény Rostás elkeseredve támolgott le az utcára:

— Mi lesz most ügyvéd ur? — kérdezte. — Segítsen rajtam. — Msjd megpróbálunk valamit. És vitte a csendőrökhez.

A csendőrlaktányában kellemes meglepetés érte Rostás. Mondhatnám kiűző örömmel fogadták és a fardát, börtönbevigyó cigány elfoglalta a három csendőr helyét, akik barátságosan kezelt szorították a becsületes szökevénynyel.

Rostás Aurél végre börtönbe került. Csak attól fél, hogy ártatlansága hamarosan kiderül és könyörtelen kezek újra az országútra tesszik, ahol mindig akadnak tolvaj cigányok, vasvillás parasztok és gyorsanlovagló lovascsendőrok.

Az Aguda a Balfour-deklaráció mellett.

Frankfurtból jelentik: Az „Israelit”, az agudisták lapja feltűnést keltező cikket ír, amelyből a következő részletet közöljük: „Indításva érezzük magunkat a bécsi „Jüdische Presse” egy cikke ellen erőlyesen állást foglalni. Tiltakozunk az ellen, ahogy ez az újság mindenféle zornalisztai cicomázással föltárlja a Sir Herbert Samuel és egy Aguda-vezér közötti londoni beszélgetést. Az ortodox kial régi hsgyományos szerénységével homlokegyenest ellenkezik ez az eljárás és különösen kárhóztatjuk, hogy a cikk gondolatmenetében az Agudas Israel soha nem vallott politikáját csempészi bele. Az Agudas Israel és a Balfour-deklaráció kérdése ma már tisztázott és leszögeezett. Az Aguda központi tanácsa és a rabbitanács minden kétséget kizáró módon a Balfour-deklaráció mellett foglaltak állást.”

Central Buffet Színház után az elite közönség találkozó helye

Citrom ládánként és vagonteleken Kávé Rio, Pernanbuco, Sultiminas, Santos, Salvador engrosban kapható Frischman Vilmos-nál Bak-telep, Fränkél közraktár Cluj, (lakás: Sándor László-u. 21.) Telefon 2-90.

népszövetségi kisebbségi ellen

A népszövetségi szantant, Lengyelország megindult ok, hogy hogyan zeti kisebbségek arozatot, meghíu btagu bizottságot megoldást találjon délután három áris ülés elhatá- gu bizottság tár- ra való tekintet tovább folytatja kérdésre, a ke- fölvételre és a javaslatokat el- ment, hogy zék legköze- s, ami itt két rus, de nekem kétdoldalt, Jeni- stemető... nek sorjában, távolságra, ha- nunk, egy-egy- után zöldfáves sport. A sírkö- keskenyedék, van és kerek elírások, srágon szítésekkel A állanak a cip- mint a sudár ernyőbe künk ebbek közepé, csak hogy nem phosak. lán, alacsony török ült, oda- és engem ffendim — kö- iasztart akar- monda, hogy totta egy pár atosan eslő — ült ki az yan szelileo, szememből a jön fel egy

HIREK

Bécsi zsidó kávéház

— Az Uj Kelet bécsi munkatársától —

A galut zsidóhoz hozzátartozik a kávéház. Hogy miért és hogy jól van-e az így, az más lapra tartozik, — de így van ez a jugoszláviai Bukovárban, az ausztriai Linzben és mindenkéféltét így van ez a nagy városokban.

Seholsem lehet rövid idő alatt annyira megismerni néptömegeinknek differenciálódását, seholsem lehet annyira meglátni a jellegzetes vonások egységességét, a társadalmi tagozódás minden különbözősége mellett is, seholsem lehet saját nyomorúságunknak olyan rövid idő alatt tudatára ébredni, mint épen a nagyvárosi kávéházakban, ahol a számtalan lehetőségek és a legminimálisabb realitások társadalmi verődik össze.

Kora reggeli órákban néhány percre a hivatalnokok serege, kiaszott testű könyvelők, kopott ruhában, néhány gigerieesen kifent devizalegény mellett, alkalmazottak 15 esztendei munkaidővel és annyi zálogcédulával, amennyi értékű tárgyak csak volt valaha, mellettük a fiatal tánc és valutaakrobaták, akik az általános műveltségükkel és a nyugat-európai devizagynökökkel való állandó érintkezésben el tudják feleltetni.

Néhány perccel később már eltűnnek a pirosszínű kétkoronás bankjegyek az asztalokról és a felöltők és kalapok a fogasokról. Mert egyet meg kell adni: a fizikai vendégek tíz és huszkoronás bankjegyekkel fizetik meg helyüket a pincérnek. Ezek az ugynevezett engedély nélküli valutakereskedők. A hatóságok úgy viselkednek velük szemben, mint az ugynevezett megtört éjjeli helyek tulajdonosaival: elvégre mégis csak ők a legfontosabb adófizetők. Időről-időre rajtkütnék, de ha az államnak idegen deviza kell, akkor a háborúnak ezek a máról-holnapra élő lelki rokkantjai, az állami devizaközponttól és a magánbankok devizaosztályaitól közvetlenül kapják a kereskedői megbízást. Némelyik közülök privát tőkével is rendelkezik; két-háromszáz cseh korona, három, esetleg négy angol font és öt, esetleg hét ellátatlan gyerek, akik közül sohasem jár hatnál több a középiskolába.

Időről-időre azonban fölbred az állami-erkölcsi érzék. Ennek az erkölcsi érzéknek testtévallását razzizának nevezik. Gyakran találunk száz-százötven valutásibernél pénzösszegeket, kétféle osztrák koronákat, kilencszáz cseh koronát, tizenöt ezer lengyel márkát, harmincezer német márkát és harminc dollárt. Ilyenkor aztán a jámbor bécsi szívek a „Reichspost“-nak és egyéb antiszemita lapoknak olvasói tavaszi ünnepeket ünnepelnek: lám, hogy a zsidónál van a pénz... Ha azonban a bankelnökök autója robot végig és ugyanazok ülnek benne, akik ezeknek a kicsiny provizógiáknak a megbízást adták, akkor a törvény keze csak a régi jó katonás tisztelgésre emelkedik.

Később úgy körülbelül tizenegy órákor a „doktor urak“ jelennek meg a kávéházban: papir- és faügynökök. Boszniai „nagykereskedők“ bevásárlói, akiket a Dorotheumban sokkal jobban ismernek, mint az egyetemi könyvtárban. Egyik-másik tegnap még kétszer kiforgatott katonazubbonyt viselt, ma már hegyes cipőben és monoklivál jár, egyik-másik viszont épen megfordítva. Mellékesen tényleg ügyvédek, vagy gyógyszerészek. Némelyek közülök valóban doktorok, még pedig annak az orvosi fakultásnak doktorai, akiket az avatás előtt a fakultás arra kötelez, hogy a belföldön bizonyos ideig gyakorlatot folytassanak, ugyan nem orvosi gyakorlatot, hanem inkább a cigarettahüvelyek elárúsításának és a megürült lakások értékesítésének gyakorlatát.

Délutáni két órákor a vendégek többnyire eltűnnek, miután legnagyobb részük megkereste vagy kölcsönkért a menzaobédhez szükséges összeget. Négy diákot lehet csak mostan látni a kávéházban, négy ugynevezett jobb embert. Néhány évvel ezelőtt

borügynökök voltak, ma számottevő bécsi öspolgárok, a faji és vallási paritás főntartói a kávéházban, egészen estig, amikor a tulsúly megint a zsidóság javára tologdik el.

Mert mostan az irók jönnek, a kávéház furcsa csatakiállításokat hall, mint például kvint és kvart. Olykor-olykor, — úgy cseng, mint valami mese hangja, — ilyen szavak is hangzanak: zsidóság és cion. Este ugyanis ott trónol a törzsasztal mellett a zsidó diákegyesület táborkara és a városi kávéház fiatal, reményteljes, sokatígérő egyetemi hallgatóikkal telik meg. Most már nem valutáról beszélnek, hanem többnyire párbajokról, melyeket zsidók vívtak zsidókkal, vagy németekkel. Az utóbbiakról ritkábban esik szó.

Tíz óra tájban egy ur jelenik meg a kávéház gőzkörében, aki minthogy inggallérja nincsen, rendszerint az inget is odahaza felejtí, már hónapok óta és a harisnyaviselet fölösleges voltát ad ocules a saját lábain demonstrálja. Egyike a legjobb humoru zsurnalisztáknak, a legismertebb interjú kiperéselő: Dietrichstein.

Közvetlen mögötte egy monoklis ur lép be, elegánsan és öntudatos fölépéssel. A prágai publikum kedvence, Vedekind utánzó. Ha elegendő számú aranyifjúság van a kávéházban, akkor rögtönzött gyűlést rendez közöttük és mesél nekik ugyancsak rögtönzött meséket az apjáról, a híres szerkesztőről és kritikusáról, aki egyszer át sem olvasott regénynek ismertetését így kezdte meg: „Mint a szerzőnek legtöbb műve, ez is a szerelem témája körül forog...“ De hiszen ez nem áll, szől közbe a reményteljes fiu, aki tényleg olvasta a könyvet, mire az apa nyugodtan folytatja a diktálást: „... a szerelem témája körül forog, gondolhatnák az olvasók...“

Ha a híres antipodusáról, Vedekindről esik szó, akkor egyszerűen és egyből eszprít hiányában tetves zsidónak nevezik.

Valahol odakinn fiatal zsidó fiúk és leányok köveket törnek és a szebb jövőről álmodnak.

Valahol kávéházakat látok felszökni a talajból telve bankproletárokkal, különös diákokkal és szellemi siberekkel.

Valahol egy koldus, királyról álmodik. De a valóságtól való félelem minduntalan megzavarja.

— **A nagybeteg Csernichowsky** javára indított akciókra ma a következő adományok érkeztek az Uj Kelethez:

Kallus Lajosné Bistrița	20.— lei
Lányi József Brassó	20.— „
Ladányi Ignácóné Éleud	50.— „
Léb Bertus és Pfeffermann	
Herci gyűjtése Beszterce	352.— „

Összesen 442.— lei
Eddig befolyt 3403.— lei

Összesen 3845.— lei

— **Averescu kizárja elégedetlen** hivat. Bukarestből írják: Az Averescu párt belső válsága felvonulással fenyeget. Amióta a párt elvesztette a kormány hatalmat, a párt tagjai és főleg a vidéki szervezetek körében állandó surlódások vannak napirandén. Averescu táborok, aki a napokban tér vissza külföldről, elhatározta, hogy mindazokat a párttagokat, akik elégedetlenek és tevékenységükkel ártanak a párt presztizsének, felszólítja, hogy lépjenek ki a pártból. Amennyiben a felszólítás megjelenik, aigha marad sok párthíve Averescunak.

— **Uj vasuti intézkedések a CFR-nél.** Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi minisztérium huszmillió kölcsönt nyitott a CFR. részére, hogy vasuti anyagot vásároljon. Antoniu vasuti vezérigazgató elhatározta, hogy az üzletvezetőségek szokásos havi konferenciáját ezennel mindig valamely üzletvezetőség székhelyén fogják megtartani. A július elsejei konferencia Kolozsváron lesz. Ezzel kapcsolatban vasuti körökben úgy hírlík, hogy az üzletvezetőségek számát ismét csökkenteni fogják. Csak a bukaresti, jasi, kolozsvári és mezei vasuti üzletvezetőségeket hagyják meg, a többi üzletvezetőséget forgalmi igazgatóságokká fogják átalakítani.

— **Szerbia a rapallói szerződés módosítását kívánja.** Rómából jelentik: Antonievics, a római jugoszláv követ az olasz kormányhoz jegyzéket nyújtott át, amelyben Jugoszlávia a rapallói szerződés végrehajtására vonatkozó változtatásokat javasol. A „Messaggero“ szerint a jegyzék tartalmát olyan indítványok képezik, amelyeket Olaszország nem fogadhat el.

— **Egy elfelejtett adó.** Bukarestből jelentik: Az iparügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy az iparüzési adót, amelyet már négy éve nem fizetnek, haladéktalanul hajtják be.

— **Akló a lei megjavítására.** Bukarestből jelentik: Az értéktözsde kontremín-akciót indítottak a lei külföldi árfolyamának megjavítására.

— **Szerdán itélkeznek a szenátusi merénylők perében.** Bukarestből jelentik: A szenátusi merénylők bűnperében esütőtkön nem volt tárgyalás. Tegnap megkezdődtek a tanúhallgatások, amelyek hátfőig fognak tartani s akkor a védőbeszédre kerül sor. Itétethozatal szerdán várható.

— **A rab kommunisták szabadon.** Ploestből jelentik, hogy a szabadonbocsátott kommunisták egy része Dobrogeanu Ghera vezetésevel ideérkezett. A pályaudvaron nagy tömeg várta a kommunistákat, majd gyűlést tartottak a szindikátus nagyertermében. Dobrogeanu kijelentette, hogy a börtönben csak megacélozott és rendíthetetlenül fog küzdeni elveinek győzelméért. Együttal kijelentette, hogy a párt elítél mindenféle merényletet és titkos tevékenységet, hanem nyíltan fog harcolni.

— **A „Secolo“ főszerkesztője öngyilkos lett.** Milanóból jelentik: Francesco Perotti, a „Secolo“ főszerkesztője a napokban föbelölte magát. Tettének okát senki sem tudja. Néhány hátrahagyott levelében elbucszott barátaitól és kiadójától, de egyikben sem említette végzetes elhatározása okát. Perotti nagy karriert futott be. Fiatalkorában lakatos volt és agilis tagja a szocialista pártnak. Később a földművelésügyi miniszterhez ment át és itt titkári minőségben dolgozott. Már meglelt korban kezdett írodalommal és publicisztikával foglalkozni és gyors tempóban haladt előre hírnevében és kollégái elismerésében. Idővel a radikálisizmusnak hátat fordított és tollát a polgári liberálisizmus szolgálatába állította.

— **Házasság.** Farkas Rózsikát Szászrégenből eljegyezte Márk Márton Ispánmezőről.

Hirsch Adolf kereskedelmi tanácsos Mici leányát Déváról, eljegyezte Steiner József szesz és lörkereskedő Piskiről.

Wittmann Sándor okl. mérnök és Ilkovic Eliz, házasságot kötöttek Budapesten. (Mindem külön értesítés helyett)

— **Franchet d'Esperay Romániában van.** Orsováról jelentik: Franchet d'Esperay tábornagy ma ideérkezett. A francia hadvezért a hadügyminiszter és külügyminiszter képviselői fogadták. Franchet d'Esperay Mehádiába utazik, onnan valószínűleg a fővárosba megy.

— **Klemperer német orvostanár gyógyítja Lenint.** Berlinből jelentik: Klemperer professor ma újból Moszkvába utazott, ahol hosszabb ideig fog tartózkodni, hogy Lenint gyógykezelve.

— **A magyar kormány kölcsönt vesz fel.** Budapestről jelentik: A volt pénzügyminiszterekből alakult pénzügyi tanács mai ülésében Magyarország pénzügyi helyzetével kapcsolatban azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy milyen feltételek mellett vehet fel a jelenlegi kormány rendkívüli kölcsönt. A tanács felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy a fedezet nélküli kiadásokra az állami jegybanktól felveheti a kölcsönt annál is inkább, mert az ország rendkívüli bevételei az utóbbi időben jelentősen megnövekedtek.

— **Ruth könyve.** Jehuda Edelstein szombaton délután felőtkor Ruth könyvéről tart előadást az Ivriában. (Eötvös u. 8.)

— **És a meggörbödött kiegyenese-** dik, S. J. Agnon gyönyörű héber regénye Sas László fordításában magyarul is megjelent. Az izig-végig zsidó regény, amely a Kadima kiadásában megjelenő héber írók sorozatának első kötete, az Uj Kelet könyvosztályánál megrendelhető. Bolti ára 30 lei, előfizetők 25 leiert kapják a csinos kiállítású könyvet.

— **Amundsen expedíciót vezet az északi-sarkra.** Berlinből jelentik: Steatlei távirat szerint Amundsen Roald kapitány a „Maud“ nevű hajón expedíciót vezet az északi sarkra. Az expedíciót hét évre tervezi Amundsen.

— **Német kölcsönt kapnak az oroszok.** Charkovból jelentik: A behozatali népbizottság szerződést kötött egy nagy német bankszindikátussal, amely százmillió márkás kölcsönt ad Ukrajna mezőgazdasági újjáépítésére.

— **A bolgár kommunisták kongresszusa.** Szófiából jelentik: A bolgár kommunistapárt negyedik országos kongresszusát tegnap megnyitották. A kongresszuson megjelentek az orosz, görög és német kommunisták képviselői is. A titkári jelentés szerint Bulgáriában 1512 kommunista szervezet áll fenn, összesen 34.000 taggal.

— **Óriási szacharin-csempészet.** Bukarestből jelentik: A fővárosi rendőrség feljelentés alapján óriási szacharin-csempészetnek jutott nyomára. Welt Adolf str. Virgiliu 37. sz. alatti lakosnál 122 kilogramm szacharint találtak. Welt bevallotta, hogy a szacharint nagyobb mennyiségben már eladott kilogramonként ezer leiert. Hír szerint a csempészségben több közismert személyiség is kompromittálva van. Az óriási tömegű szacharint elkobozták.

— **Skirmunt a lengyelországi zsidókérdésről.** Skirmunt lengyel külügyminiszter Bécsben való tartózkodásakor a „Wiener Morgenzeitung“ munkatársának kijelentette, hogy ő a kölcsönös megértés útját igyekszik egyengetni. Feltehetően híve a zsidóság egyenjogúsításának és kulturális szükségletei biztosításának, ez azonban nem lehet oly messzemenő, hogy a zsidók állam legyenek az államban. Nem híve a zsidó nemzeti autonómiának és a zsidókra vonatkozólag azt a jogi helyzetet akarja megteremteni Lengyelországban, mint amilyen a nyugati államok zsidóságáé, de szemellett kívánja tartani, hogy Lengyelországban a zsidók száma sokkal nagyobb, mint Nyugateurópában.

— **Munkaképtelen zsidó iparos,** többgyermekes családapa, akit betegség megakadályoz a kenyérkeresésben, ezután fordul a zsidó társadalomhoz, mentesen meg egy zsidó családot a legkésőbbi időben nyomortól és tegyék lehetővé, hogy a kenyérkereső orvosi tanácsra fordíró mehesen, ahol munkaképességét visszanyerné. Adományokat az Uj Kelet közvetíti.

* **Dr. Edelstein J. ügyvédi irodáját** Mátyás király tér 22. II. emelet megnyitotta.

* **Elveszett folyó hó 8-án este 9-10 óra között** Unió-utca 8—Fürdő-utca 23-ig egy briliáns brochetti, két végén gyönggyel. Becsületlen megtaláló Unió-utca 8 szám alatt illő jutalomban részesül.

* **Lakók, háztulajdonosok figyelmeztetés!** Az új lakbérleti törvény hiteles magyar fordítása szakszerű magyarázatokkal ellátva kapható a Fraternitas nyomdában, Uj Kelet kiadóhivatalában (Brassai-utca 10), minden könyvkereskedésben és az Uj Kelet összes vidéki elárúsítóinál.

— **AZ UJ KELET OLVASÓIHOZ!** Téves címzések az utóbbi időben újságüzemünkben sok zavart okoztak. Hogy mindez a jövőben elkerülhető legyen, felhívjuk az Uj Kelet olvasóit és barátait: minden a lap szétküldésére vonatkozó közlést, előfizetéseket megújítását, reklamációkat, hirdetési közléseket küldjék az Uj Kelet kiadóhivatala címére. Hírszolgálatra vonatkozó írárok és sürgönyök, hozzászólások, cikkek, szerkesztői üzeneteket igénylő levéلبeli levelek az Uj Kelet szerkesztőségéhez intézendők.

Ausz

Bécs, június 10-én az irón koronás katasztrofikát okozhat, hogy lehet meg haladéktalanul országhoz. Az e „Neue Freie Presse“ az állásról, hogy Ausztria pénzügyi lehetetlen belső kimerít az osztrák eszelszlovák pá nagy meglepetéssel, hogy az osztrák békeszerződés általános ká...

A eszelszlovák pénzügyi követeléseket összeomlásának szerezint Ausztria milliárd korona.

Budapest, június 10-én az irón városi sajtó élén a hírek, hogy a meteknek pontos alyant az bizantant kormányváki akciót indít rona teljes elérte

Pályá

Az er

Csaknem fölé a munka eredmény Haggibbor, a te megvásárolta azt a már igen rövid idő a Haggibbor sport holdnyi hatalmas során, a városnak nyen megközelítel hold városi terület beépítése olyan emly régi nagy esületére válnék és látszik, hogy egy működő sportesztül tudjon ilyen eredménben úgy is van az a Haggibbor sport zsidó Haggibbor, egész zsidósága a teati nevelőjét látta lozsvár zsidó társas kesedéssel és szeserte a Haggibborb működését. A leg társadalmi faktorok ték azt a nagy, népmelyet a zsidó sport ifjuságunk körében merült fel annak, h munka érdekében p dicsőséget szerzett Kolozsvár zsidó tá adta össze a szükség és egy csapásra me bor sportpálya rész felszentendi előkész tegnap nap folyam sárolták a szükséges ten már saját föld sportolnak a Haggiblik bele három hónatos ünnepek köz Erdély legszebb és szerelt sporttelepét:

Bizonyos az, hog mai társadalom ál sportérdeklődése mel elsőrangú befektetés mint részvényesek v gibbon pályaszérvén tosas meg fogják k tőkéjük üzleti hozad zonyos, hogy Kolozs mát nemcsak az üzle akkor, amikor ezt a megalapította. Bizony a nagy pénzemberek,

Ausztria összeomlás előtt

Csak a csatlakozás segít

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Bécs, június 9. A bécsi lapok egyöntetűen azt írják, hogy az osztrák korona katasztrófális zuhanását csak úgy lehet megállítani, ha Ausztria haladéktalanul csatlakozik Németországhoz. Az eddig tartózkodó hangu „Neue Freie Presse” is csatlakozott ehhez az állásponthoz és megállapítja, hogy Ausztria minden politikai és pénzügyi lehetősége a legrovidebb időn belül kimerül. Prágai hírek szerint az osztrák korona hallatlan esése csehszlovák pénzügyi körökben is nagy meglepetést keltett. Azt hiszik, hogy

az osztrák valuta leromlását a békeszerződések felborulása és általános káosz fogja követni Középeurópában.

A cseh pénzügyi körök sürzős segítséget követelnek az antanttól Ausztria összeomlásának kiküszöbölésére. A Presse szerint Ausztria deficitje hatszázmilliárd korona.

Budapest, június 9. A magyar fővárosi sajtó élénken foglalkozik azzal a hírral, hogy az ausztriai nagynémeteknek pontos adataik vannak, amelyek azt bizonyítják, hogy a kisantant kormányai, de főleg Csehszlovákia akcióit indított az osztrák korona teljes elértékeltetésére. Ennek

a taktikának az a célja, hogy Ausztria cseh segítséget kényszerüljön folytasdítani amit Csehszlovákia csak óriási politikai engedelmények árán lesz hajlandó megadni, úgyhogy

Ausztria teljesen a csehek vezérlésében legyen.

Az ausztriai nagynémetek attól félnek, hogy Csehszlovákia és a kisantant Ausztria felosztását tervezi, ami teljesen megfélemlíti Benes és Pasics tervének, hogy megalkossák a cseh-jugoszláv korridor, amely ez esetben nem Magyarországon, hanem osztrák területen haladna át.

Bécs, június 9. A nemzetgyűlésen a nagynémetek pártja arról értesült, hogy a cseh politikusok Ausztria teljes megszállását és az osztrák közgazgatásnak a kisantant kezébe való áthelyezését tervezik. Prágai politikai körök a közgazgatás átvételét ideiglenesnek mondják, de a nagynémetek attól tartanak, hogy

a csőd örvényébe zuhanó Ausztriát teljesen feldarabolják.

Bécsből és Alsóausztriából önmálló államot alakítanának, az ország többi részét felosztanák Csehszlovákia és Jugoszlávia közt.

Pályát vásárolt a Haggibbor

Az erdélyi zsidó sport új virágzás előtt

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Csaknem főosztandei fáradhatatlan munkára eredményeképpen, a kolozsvári Haggibbor, a tegnapi nap folyamán megvásárolta azt a pályát, melyen most már igen rövid idő alatt föl fog épülni a Haggibbor sportpályája. Hét és fél holdnyi hatalmas terület az Atilla-utca során, a városnak minden oldalról környéken megközelíthető helyén. Hét és fél hold városi területnek megvásárlása és beépítése olyan erőről tesz tanúságot, mely régi nagy egyesületeknek is becsületére válnék és szinte hihetetlennek látszik, hogy egy alig két esztendője működő sporttestület a maga erejéből tudjon ilyen eredményt elérni. És valóban úgy is van az: az eredmény nem a Haggibbor sportegyesületé, hanem a zsidó Haggibboré, akikben Kolozsvár egész zsidósága a zsidó ifjuság hivatott tettei nevelőjét látta és látja méltán. Kolozsvár zsidó társadalmának egyöntetű lelkesedéssel és szeretettel figyelemmel kísérte a Haggibborban sportoló fiatalság működését. A legtekintélyesebb zsidó társadalmi faktorok hamarosan felismerék azt a nagy, népregeneráló hivatást, melyet a zsidó sportegyesület tölt be ifjuságunk körében és amikor szüksége merült fel annak, hogy az intenzívebb munka érdekében pályát építsenek a sok díszesületet szerzett fiatal egyesületnek: Kolozsvár zsidó társadalmának szeretettel adta össze a szükséges pénzüsségeket és egy csapatra megoszlalta a Haggibbor sportpályára részvénytársaságot. Alig félésztendői előkészítő munka után, a tegnapi nap folyamán már meg is vásárolták a szükséges telket, a jövő héten már saját földjükön játszanak és sportolnak a Haggibbor fiúk és nem telik bele három hónap se, amikor hivatalos ünnepségek között föl fogják avatni Erdély legszebb és legmodernebbül felszerelt sporttelepét: a Haggibbor-pályát.

Bizonyos az, hogy a sportpálya a mai társadalom általánosan fokozódó sportérdeklődése mellett mint üzlet is elsőrangú befektetés — és azok, akik mint részvényesek vesznek részt a Haggibbor pályarészvénytársaságban, biztosan meg fogják kapni a befektetett tőkájük üzleti hozadékát. De az is bizonyos, hogy Kolozsvár zsidó társadalmát nemcsak az üzleti érdek vezette akkor, amikor ezt a részvénytársaságot megalapította. Bizonyosság erre az, hogy a nagy pénzemberek, a tizezres jegy-

zők és befektetők mellett ott vannak tömegével azok a kis emberek, a névtelenek, akiknek csak egy-egy részvényre volt pénzük, akik csak száz lejt tudtak jegyezni, de jegyezték és adták, beszolgáltatták tömegesen és örömszélkeskedéssel a szent ól tudatában.

A cél pedig ez: legyen egy hely, ahol az évszázadok óta elcsenevezedett zsidó test új erőre kapjon, ahol ifjú generációknak nemes versenyekben erősödjön és testének egészségében, izmainak teljében erősödjön a lelke és önérzete is a zsidóságban. Mert ez a feladata minden zsidó sportegyesületnek: testnek edzése és léleknek erősítése a zsidóságban. Ennek a kettős nagy célnak a Haggibbor kezdettől fogva és céltudatos hűséggel állott szolgálatában. És talán éppen a második feladat volt az, melyben a legszebb eredményeket tudja felmutatni, — minden megnyert meccseknel és versenyeknél szebbeket. És ezért vette körül Erdély egész zsidósága is szeretettel a Haggibbort működésének első napja óta. Mert amióta ez a zsidó sportegyesület megkezdte működését, azóta Kolozsvár és egész Erdély zsidó ifjusága valószággal közel fogható lelki átalakuláson ment át.

Nincsenek már manapság zsidó fiúk, akik szegényekhez süssék le szemüket, ha a „zsidó” szót hallják, nincsenek olyanok, akik röstelkedjenek a Dávid pajzsának láttára. Sőt, kemény büszkeséggel teszik ki mellükre az ősi Dávidpajzsot és minden életmegtörekvésük, még az is, ami látszólag teljesen független a származási vonatkozásoktól: a játéku, a sportolásuk is, tudottan és büszke öntudattal a zsidóság jegyében történik. Ezt a lelki hatást nemcsak a kolozsvári zsidó fiatalságban érte el a Haggibbor. Céltudatos működésének hatása messze kintő a város határai közül és magával ragadta egész Erdély zsidó fiatalságát. Bizonyíték erre azok a zsidó sportegyesületek, melyek a Haggibbor példáján lelkesülve, egymástán alakultak meg a különböző erdélyi városokban és a Haggibbor kétszázendrei fennállásának értékében nem utolsó eredménye az a tíz vagy tizenkét zsidó sportegyesület, mely a vidéki városokban működik.

A véletlen hozta úgy magával, hogy ugyanazon a napon, amelyen sportpályáját megvásárolta, a Haggibbor

egyesületi jeligét is választott magának. Egyszerű, dallamos csengésű, békés jelige ez, de magában hordja a zsidó sport lesújtott ideális programját. „Am Jisraél cháj!” Magyarul: „A zsidó nép él!” Semmi agresszivitás, semmi legénykedés nincs ebben a jeligében másokkal szemben, csak szeretet, öntudat és megbecsülés saját magunk iránt. Véletlen volt, hogy a jelige választása egybeesett a zsidó sportpálya megvásárlásának napjával. De sporttelepének megvásárlása napján, saját otthonának berendezése idején legyen ez a véletlen utmutató a Haggibbornak további működésében: semmi agresszivitás, semmi legénykedés másokkal szemben, de szeretet, öntudat és megbecsülés a magunk zsidóságunk iránt. Csak így tudja biztosítani magának továbbra is a zsidó társadalom szeretetét, de így mindörökké biztosítani is fogja. A vidéki zsidó társadalom és zsidó sportegyesületek pedig kövessék a kolozsvári Haggibbor példáját.

SPORT

Románia—Jugoszlávia válogatott 2:1

A romániai válogatott csapat fölünyes játék után győzött. Belgrád—Bukarest válogatott 8:0

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Lázás érdeklődés előzte meg Románia és Jugoszlávia válogatott csapatának Sándor szerb király és Mariora román főhercegnő házasságkötése alkalmából június 8-án Belgrádban tartott első országok közötti reprezentatív mérkőzését. A romániai sportegyesületek szövetsége a kolozsvári kerületi bizottságot bízta meg Románia első válogatott csapatának összeállításával és a Comitutul Regional az aradi és temesvári szövetségi kapitányok: Steinhübel Zoltán és Szika János, a két kitűnő sportvezető bevonásával — bár hosszas vajudások után, — de szerencsésen oldotta meg nehéz feladatát.

Öt nappal a válogatott mérkőzés előtt Temesvárt tréningmérkőzést tartottak a Románia válogatott csapatába kijelölt játékosok, akiknek teljesítménye azonban nem elégitette ki a labdarugas szakértőit. Az észlelt hibák eliminálása végett lényeges személyi változtatásokat eszközöltek az összeállításban, ami a csapatnak előnyre várt. A tréningmérkőzés tanulságainak értékesítésével Románia válogatott csapatát a következő játékosok alkották: kapus Ritter (Kinizsi), háttvéd: Szilágyi (MTK) és dr. Hirsch Elemér (KAC), a fedezet sorban Pálffy (ATE) centerhalf helyére Hönigsberg Miklós, a NAC Kinigli néven becézett nagyklasszisú játékosát szerepeltették, míg Jakobi Dezsőt a Haggibbor kitűnő játékosát jobbhalfnak osztották be. balhalfot pedig Zimmermann, a TAC futballóriása játszotta. A csatárláncot a kijelölt játékosok: Guga (Universitatea), Frech (Kinizsi), Schiller (Kinizsi), Rónai (NAC) és Auer (AMTE) alkották. Tartalékokul Kozovich (TAC), Szabó László (CFR-Gloria) és Czako (AMTE) játékosokat jelölték ki.

Bár ez a csapat momentán Románia legjobb játékosait egyesítette magában, hazai sportkörökben nyugtalan aggodalommal kísérték első nemzetközi szereplését, mert ellenfele, Jugoszlávia válogatott csapata már hónapokkal ezelőtt rendszeres tréninggel készült a nagy találkozóra. Belgrádból érkező jelentések szerint június 8-án Jugoszlávia futballportját a következő játékosok reprezentálták Belgrádban: Friedrich (Hask), Kujundics (Bácska), Schiffer (Grandjanski), Steek (Hask), Dubravcsics (Konkordia), Pazur (Konkordia), Sojat (Hask), Winek (Hask), Pecska (Gradjanski), Zinaia (Hask), Babics (Gradjanski).

Ha figyelembe vesszük, hogy ez az együttes a laibachi kerület válogatottait 8:0, a subotcai (szabadkai) válogatott csapatot pedig 13:0 arány-

ban verte meg és hogy Gráz város válogatottjaival 1:1 arányban végzett, a második találkozóán pedig 2:1 arányban győzött, úgy mindenesetre jogosnak kell elismerni azt az aggodó, de szeretettel telített félelmet és aggodást, amely Románia sportkörökben a válogatott csapat belgrádi szereplése iránt megnyilvánult.

Június 8-án, csütörtökön este 8 órától kezdve lázas berregéssel csengett az Uj Kelet szerkesztőségének telefonja. Mindenki, aki csak a legcsekélyebb érdeklődéssel bírt is a testedés kultureszméje iránt, szivszorongva várta a nagy találkozás eredményét. Az optimisták a romániai csapat győzelmére fogadtak, míg a magukat objektívnek és realiztikusoknak tartó pesszimisták Jugoszlávia hatalmas gólarányú győzelmére számítottak.

Jellemző a reménykedő, bizakodó hangulatra, hogy az egyik kolozsvári kávéház tulajdonosa este 9 órakor, amidőn még az eredmény Kolozsvárt nem volt ismeretes, több üveg pezsgővel és a szivarok légiójával kötött fogadást a honi csapat győzelmére. Egy szőke sportlady, akinek határozottan telepatikus érzékei vannak a futballeredmények pontos megjósolására, finom vacsorában fogadott, hogy egy gólkülönbséggel Románia nyeri meg a mérkőzést.

Végre este fél tíz órakor leirhatatlan örömmel értesült Kolozsvár közönsége a Rador jelentéséből, hogy Románia válogatott csapata 2:1 arányban győzött.

Mindenki a játék lefolyása, a részletek iránt érdeklődött, éjjel két óráig hívták fel telefonon a szerkesztőségeket, tudni akarták, ki rugta a gólkat, ki vezette a mérkőzést, ki érte el a vezető gólt, hogy történt az egyenlítés. A sportkedvelők e tekintetben megnyilvánuló igényeit azonban nem lehetett kielégíteni. A Rador távirati jelentése ugyanis szűkszavuan csak ennyit mondott:

Belgrád, június 8. Románia válogatott csapata ma délután fölünyes szép játék után 2:1 arányban legyőzte Jugoszlávia válogatott csapatát. A mérkőzésen jelen volt Sándor szerb király is, aki a játék végeztével beszédet írtézett a romániai csapat tagjaihoz, kezét fogott a játékosokkal és gratulált az általuk produkált magasnívóu játékhoz. Guga (Universitatea) csapatkapitánynak átadta a díjjal kitűzött szép serleget, hogy őrizze meg a legközelebbi revánsmérkőzésig.

Az örömteljes eseményről Románia napisajtója közül az Uj Kelet számolt be elsőnek. Ez a híradás végleg eloszlatta azokat a kételyeket, amelyek a szép eredményt illetőleg hibás közlést hozva fel indokolt, felmerülhettek.

A mérkőzés lefolyása

Péntek délután érkezett meg a mérkőzés lefolyásáról a Rador kiküldött munkatársának következő távirati jelentése:

Román válogatott—Jugoszláv válogatott 2:1 (1:1). Bíró: Retschury (Bécs). Mintegy tizenötperes néző jelenlétben adott jelt a bíró a játék megkezdésére.

A pályára lépett a belgrádi polgármester is és üdvözölve a vendégcsapatot, lendületes beszédében rámutatott a sport fontosságára. A polgármester kezdőrugása után hatalmas jugoszláv támadással kezdődik a játék, de a támadások megtörnek a kitűnő formában levő Kinigli (Nac) és Jakobi (Haggibbor) szerelésein. Tizenötperes jugoszláv fölüny után változtatás mezojnyjáték következik a harmincötödik percig, amikor is Szilágyi (MTK) háttvéd tizenhatos belül handset vét. A megített tizenegyet Schiffer góllá értékessít. A román csapat erős iramban küzd a kiegyenlítésért és a negyvenegyedik percben a javukra megített tizenhatos szabadrugást Rónai (NAC) a jugoszlávok kapujába helyezi.

A második félidőben a jugoszláv csapat teljesen letörik. A 23. percben Guga egyéni levezetése eredményezi a győztes gólt. Frenetikus taps. A játék további folyamán a románok teljesen fölünyben vannak. Majd ismét jugoszláv

főlény, de eredménytelenül. Reischury bíró kitűzős bíráskodott.

A győztes csapatban kimázaslott Kiniglit és Jakobi játéka. A játékosokat a közönség lelkes ovációkkal részesítette.

Jakobit és Kiniglit a vállukon vitték ki a pályáról.

Tudósítónk megkérdezte a bírót mi a véleménye a játékról.

A románok feltétlenül megérdemelték a győzelmet - mondotta - mert technikájuk jóval fejlettebb és sokkal fürgébbek.

Este banket volt a vendégszolgálat tiszteltetésére, amelyen a román trónörökös is résztvett.

Temesvár, június 9. (Rador) A győztes román válogatott csapat ma ideérkezett. A pályán óriási közönség fogadta őket és meleg ovációban részesítették. A győztes csapatnak ajándékozott arany kupát a bukaresti sportemberek magukhoz vették az itteni állomáson és kijelentésük szerint a fővárosban kiállítják.

A labdarugást megelőzően atlétikai verseny volt, amelyen a következő eredmények voltak:

Diszkoszvetés: 1. Uitz (Ujlaki) Univ. 43.05.

400 méteres síkfutás: 1. Steinfeld (Aradi Hakoah)

Kalapácvetés: 1. Bodea (Univ.)

100 méteres síkfutás: 1. Steinfeld (Hakuah)

Súlydobás: 1. Pop Z. (Univ.)

Olimpiai staféta: 100+200+300+400 m. 1. Jugoszlávia. 2. Románia.

A két ország első próbájából tehát Románia került ki győztesként és a sportkörökben most még nagyobb érdeklődéssel várják a szeptember hó folyamán Kolozsvárt megrendezésre kerülő mérkőzést, amely alkalommal Jugoszlávia reprezentatív csapata először fog szerepelni Romániában, a kolozsvári sporttelepen.

A két ország válogatott csapatainak mérkőzése előtt a fővárosok: Belgrád és Bukarest reprezentatív csapatai játszottak Marioara szerb királyné serlegetéért. Az első találkozás néhány héttel ezelőtt Bukarestben folyt le, amikor is a mérkőzés 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. A Belgrádban megtartott második találkozón a szerb főváros válogatott legénye 8:0 arányú imponáló győzelmet aratott Bukarest felett.

A június 8-án megtartott királyi nász külső fényét és pompáját nagyban emelték a válogatott csapatok szereplései, ez a nap nemcsak politikailag, de a két ország sporttörténelmében is nagy jelentőségű és felejthetetlen maradt.

Nagy Lajos

Labdarugás

Achduth ifj.-PVSE ifj. 2:1 (1:1). Bár az Achduth, a dévai zsidó csapat négy tartalékkal szerepelt, minden ember lelkes játéka meghozta a győzelmet. Legjobb emberei Guttman kapus, Gergely center és Kaufmann centerhalf, Nuszbaum jobbszél, kik bár most először szerepeltek az „Achduth”-ban, jól alkalmazkodtak csapatukhoz. A góllövők: Gergely, Nuszbaum (Achduth) és Pozsgai (PVSE) voltak. Bíró: Ambrus (PVSE).

Elmarad a Haggibbor dési utja. A Haggibbor a június 18 ikára Désre, az Unio ellen lekötött mérkőzését közbejött akadályok miatt lemondani kényszerült.

Tarbutth I. b.-III. gimn. 1:1 (1:0). Az I. b. a következő felállításban: Edelstein, Rosenberger, Markovits, Földes, Reinfeld, Benyovits, Blau, Jung, Róth és Goldstein csak tíz emberrel szerepelt. Gólját Reinfeld tizenegyesből rúgta. A mezőny legjobb emberei Róth, Földes és Goldstein Tarbutth I. b. játékosok voltak. Istvánffy (Victoria) pártatlanul vezette a mérkőzést.

A nagyváradi Makkabea győzelmei. Pünkösd két napján rendezte a belényesi Aurora Sport Egyesület körmérkőzését, amelyen a rendező egyesület által felajánlott 11

nagyvezűst és 11 kisézőt érdemelt a következő csapatok küzdötték: Nagyszalontai MTE, Makkabea SE, Belényesi Liceum és a rendező egyesület. A mérkőzéseken szép számú és előkelő közönség jelent meg, amely a Makkabea gyönyörű kombinációs játékát nagy tetszéssel fogadta. Mindkét napon könnyen, nagy főlény mellett nyerte meg a mérkőzéseit a Makkabea.

Belényesi Aurora SE-Belényesi Liceum 3:1 (3:0). Sáros talajon mindkét csapat csapkodó játékot produkált. Az Aurora könnyen, nagy főlény mellett nyerte meg a mérkőzést. Az Aurorából kitűnt lelkes játékaival Farkas és Weisz.

Makkabea SE-Nagyszalontai MTE 2:0 (1:0). A Makkabea válogatott iskolajátékot produkált, a derek munkáscsapat depresszáva játszott, mivel sajnálatos szerencsétlenség folytán legjobb játékosuk: Darok a sáros pályán elcsuszott és a 3 ik percben lábát törte. A sajnálatos baleset mindkét csapatot megrendítette. A Makkabea a játék alatt állandó főlény mellett, a 15 ik percben éri el tizenegyesből gólját Grünfeld védhetetlen lövéséből. A további játékok alatt ostrom alá fogja a Makkabea Szalontai kapuját, de a kitűnően és átfeláldozóan Szalontai kapus mindent ment. Második félidőben erősebb lendülettel játszik a Makkabea és a 10 ik percben Goldstein III. gyönyörűen sarokba passzszirozva, megszerzi a második védhetetlen gólt. Mindkét mérkőzést kifogástalanul vezette Kovács Károly (NAC).

Makkabea-Belényesi Aurora 3:1 (2:1). A Makkabea elbizakodva indul a küzdelemben, úgy hogy a teljesen játszó Aurora a játék 3 ik percben jobbszélője révén a vezető gólt éri el. A Makkabea erősen akciósra lép, ideális ösztönzés révén a 18 ik percben Schönfeld kiegyenlítő. Változatos játék után a 25 ik percben Goldstein egyéni kisézője és védhetetlen lövése megszerzi a Makkabeának a vezetést. Erős tempót diktál a Makkabea, állandó ostrom alá fogja az Aurora kapuját, de Weisz kapus bravúrosan mindent ment. Második félidő erősebb tempóban folyik, néha az erősebb fizikummal bíró Aurora játékosai ki is használják fizikai erejüket. A 30. percbig hullámzó játék, majd szép kombinált lefutás alkalmával, az Aurora egyik hávédője a 16 oszm belül haudset vét, mire a bíró tizenegyeset ítélt, amit Grünfeld védhetetlenül rendeltetési helyére juttat. A további játékok alatt a Makkabea szép támadásokat vezet és állandó főlény mellett igen értékes győzelmet arat. A mérkőzést Kovács Károly (NAC) kifogástalanul vezette. A közönség nagy szimpátiával fogadta a Makkabeát és lelkes ováció mellett vitték át a játékosok az érmeiket.

Ort. Chevra Kadisa Cluj.

Meghívó

a f. évi június 11-én, vasárnap d. u. 3 órakor str. Filipescu (Szentlélek-u.) 1. sz. a. tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

TÁRGY.

- 1. Jegyzőkönyv hitelesítése.
2. Új temető vásárlás feletti határozat és ezzel kapcsolatos intézkedések.
Kéretnek a tagok, az ügy fontosságára való tekintettel, meanel nagyobb számban való megjelenésre.

Cluj, 1922 május hó 26.

Weisz Jenő Rosenzweig Antal titkár. elnök.

Ne vásároljon

rövid, bazar, galanteri- és játéka-árut, amíg fel nem keresi

Feiner Testvérek

elismert, olcsó lerakatát Cluj, Uni6-u. 11. bent az udvarban.

KÖZGAZDASÁG

Az új termés kivitelí díja a belföldi ár és a külföldi árajánlat különbözete

Az Új Kelet tudósítójától

Bukarest, június 9. Imeretes a leg-utolsó minisztertanács határozata az idei termés kivitelére vonatkozólag. A határozat szerint az állam feladja a kontingentálás rendszerét, amely sok nehézséget és visszaélést okozott az ugynevezett permiszkek miatt. Ehelyett a kormány magas kivitelí illetékeket fog megállapítani, ugyanakkor belső árú megállapítása által biztosítja a belföldi szükségletet. Kivétel csak a buza képez, amelynek kiviteléi továbbra is tilos, tekintettel az elmulasztott buza vetések kis felületére. Tekintettel azonban arra, hogy a buza maximális ára vagononként 24 ezer lei és ugyanakkor például a tengeri vagonját 30 ezer leiert exportálják, a kormány elhatározta, hogy a többi gabonafélék belső kontingentálás elvötájából és a magas kivitelí illetékekből szerzett jövedelmek felhasználásával a maximális árú magasabban fogja a buzakészleteket megvásárolni.

Ami tehát a gabonakereskedőket ma elsősorban érdekli, egyedül az, milyen magas kivitelí illetékeket állapít meg a kormány az exportálható gabonafélékre. Az aratás közszében a kormány sürgösen megállapítja ezeket az illetékeket, de csak Vintila Bratianu pénzügyminiszter visszaérkezése után hozza nyilvánosságra.

Bevátozt helyről nyert értesülés szerint a legfőbb gazdasági tanács a kivitelí illetékek megállapításánál a belföldi piaci árak és a külföldi gabonakereskedők által felajánlott, árdifferenciáját kívánja kivitelí illetékek megállapítani. Az érdekelte exportörök körében ez a tav termézetesen nem kellett jó benyomást és azt hangoztatják, hogy amennyiben a gazdasági tanács tervét a kormány magáévá teszi, ez a gabona kivitelét erősen korlátozni fogja. Ezért azt ajánlják a gabonakereskedők, hogy a kormány elégedjék meg az árdifferencia felével. A kormány tagjai ezzel szemben arra utalnak, hogy amennyiben a kivitelí díj csak az árdifferencia fele volna, a román közgazdasági éle újabb súlyos rázkódástól elkerülne. Ebben az esetben ugyanis az exportörök sietnének minden rendelkezésre álló mennyiséget külföldre vinni, amennyiben pedig ez nem lehetséges, a belföldi gabonakereskedők olyan magasra hajtánák fel, hogy az árdifferencia minimálisra redukálódjék. Ez kétségkívül súlyos áremelkedést okozna az összes belső fogyasztási cikkekben.

Hivatalos helyen nyert értesülés szerint a kormány a gazdasági bizottság javaslatát mégis elfogadja, annál is inkább, mert a belső piaci árak amugyis lényegesen emelkedni fognak az export megkezdésekor. A mezei munkások bére ezévbén ugyanis lényegesen magasabb volt, mint az elmúlt évben és ez természetesen magától vonja az árak emelkedését is. Hivatalos szakkörök tehát biztosra veszik, hogy a belső árak és a külföldi árajánlatok közötti különbözet semmiesetre sem lesz olyan magas, hogy az ennek alapján számított kivitelí díjak az idei termésexport elé leküzdhetetlen akadályokat gördítsen.

Belföld

(x) A megrongált vagonokat és mozdonyokat belföldön javítják. Bukarestből írják: A vasuti kocsik és mozdonyok külföldi üzemelői való megjavításával kapcsolatban annyi nehézség merült fel, hogy a CFR. vezérigazgatósága elhatározta, hogy a jövőben a szükséges javításokat bel-

földön eszközöli. A vezérigazgatóság pályázatot írt ki, amelyben belföldi magánüggek árajánlatát kéri. Az árajánlatokat a kerületi vasutigazgatóságokhoz kell benyújtani.

(x) Az export tűzifát is kontingentálják. Bukaresti jelentés szerint az ipari és kereskedelmi miniszteriumban rendelet készül, amely az exportra került tűzifa után is belső fogyasztási kvóta leadását kötelezővé teszi. Hivatalos helyen a rendeletet azzal indokolják, hogy az utóbbi időben óriási mennyiségű tűzifát vittek ki külföldre horribilis nyereség mellett, amelyekből az államnak alig jutott valami.

(x) Mekkora felületeket vetettek be tavasszal. A földművelésügyi miniszterium jelentést tett közbe a tavaszi vetések állásáról és közli május végével bezárólag a tavasszal bevetett felületek nagyságát. Ez szerint május végéig Nagyromániában a következő felületeket vetették be: tavaszi buza: a regátban 53 ezer hektár, Beszarábiában 236 ezer hektár, Bukovinában 2500 hektár, Erdélyben 48 ezer hektár. Tavaszi rozs: régi regát 7000, Beszarábia 7000, Bukovina 1500 és Erdély 2000 hektár. Tavaszi árpa: regát 601 ezer, Beszarábia 521 ezer, Bukovina 20 és fél, Erdély 62 ezer hektár. Zab: regát 510 ezer, Beszarábia 166 ezer, Bukovina 23 ezer, Erdély 152 ezer hektár. Tengeri: regát 995 ezer, Beszarábia 517 ezer, Bukovina 46 ezer- és Erdélyben 492 ezer hektár.

(x) Állattenyésztési bizottságok alakulnak. Bukarestből jelentik, hogy a „Monitorul Oficial” legutóbbi száma közli, hogy Constantinescu javadalmi miniszter az állattérszám csökkentésére való tekintettel megvénknt állattenyésztési bizottságokat kívánna rendeztesíteni. A bizottság minden megye székhelyén alakul meg a prefektus elnöke alatt és tagjai lesznek: a megyeszékhely polgármestere, a lovassági vagy tűzészredes parancsnoka, a polgári és katonai állatorvosok, az agrár-tanács képviselője és öt állattenyésztő. A bizottságok felügyeletet fognak gyakorolni az állatállományokra vonatkozó rendelkezések és törvények végrehajtására, közdeményeznek akciókat az állatállomány minőség és mennyiség megjavítására, gondoskodnak szövetkezetek létesítése által az állatállomány értékesítéséről, kiállítások, vásárok és versenyek rendezéséről. A vonatkozó rendelet most készül a javadalmi miniszteriumban és még június hó folyamán megjelenik.

(x) Négyre szállítják le a vasutigazgatóságok számát. Bukarestből táviratozzák: Az „Argus” értesülése szerint július elsején a CFR-nél átalakítások lesznek. A kerületi igazgatóságok számát négyre szállítják le és pedig Bukarest, Jassi, Kolozsvár és Temesvár székhellyel. A felosztandó kerületi igazgatóságok helyébe üzemfelügyelőseket állítanak fel.

(x) A romániai kereskedelmi kamarák küldöttsége a prágai mintavásáron. Bukaresti távirat szerint a kereskedelmi kamara elhatározta, hogy az összes ipari és kereskedelmi ágazatokból egy bizottságot állít össze, amely a szeptemberi prágai mintavásár idején Prágába utazik, ahol a csehszlovák-román gazdasági összeköttetés intenzívebbé tételéről fognak tanácskozni az ottani érdekképviselőkkel.

Külföld

(x) Tízezer márkás bankjegyeket ad ki a német jegybank. Berlinből jelentik: A német jegybank igazgatósága a napokban közölte, hogy új bankjegyeket boeszt forgalomba. Az új bankjegyekkel egyidejűleg 10.000 márkás papírpénzjegyek is forgalomba kerülnek. A 10.000 márkások kibocsátása a pénzjegyforgalom technikai megkönnyítését célozza és látszólagosan redukálni fogja a bankjegyforgalmat.

Ha gyorsan kiszolgált, pontososan kimért és jó tűzifát akar, forduljon a Frenkel-fatelephoz (volt Janovitz és Tsa) Strada Aprilajordáre (Bucurgeni-u.) 13. Telefon 2-90, 4-01, 2-54.

Szombati SZINHÁZ MAG Szombati Bohém énekesnő emelt hely Előadás ajtókat be Vasárnap d.u.: 14-eszer. Vasárnap este: helyárak. Hétfő: Offenbach Esti előadás árakkal. A műsorra tűz megváltható. MOZ Egyetem Szerencse szes főszerkesztő Uránia-mo Az élet hajtó és története. Feldős szerkesztő Kiadó: FRATE Szerkesztős Teni lei 260 Neu férfi-, karu Cluj, P Molgir Mirtol Rovary Zache Pol Patkár irtó legolc ,R nagydrogéri detail üzlet (Mátyás kir. ATUTA a külföldi legszolid FOL Cluj, az Urá ben, idegen eladása, foly kölcsönök, a legmagasa Telefon

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor
 Szombat: Bohémélet. (B. Sándor Erzsikamaranékesnő bucsufüllépése. Mérsékelt emelt helyekkel. Opera-bérlet 26. sz. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
 Vasárnap d.u.: Kék mazur. (Operett-ujdonság 14-edszer. Olcsó helyekkel.)
 Vasárnap este: Szerelm vására. (Rendes helyekkel. Bérletszűnet.)
 Hétfő: Offenbach. (Operett-ujdonság 19-edszer. Esti előadás délutáni mérsékelt helyekkel. Bérletszűnetben.)
 A műsorra tűzött előadások jegyei előre megváltathatók a színház pénztáránál.

MOZGÓK MŰSORA:

Egyetem mozgó: Szombat, vasárnap Szerencse szépségei. Kalandtörténet, főszerpben a kitűnő Stuart Webbs.
Uránia-mozgó: Szombat, vasárnap Az élet hajótöröttjei. Egy nagy szédülés története. Kalandor filmszenzáció!
Felcéló szerkesztő: MARTON ERNŐ
 Kiadó: FRATERNITAS nyomdaváll.
 Szerkesztőségi telefonszám 977.

Tenis nadrág

lei 260, lüster sacco

Neumann M.

férfi-, fiu- és leánykaruha áruhaza
 Cluj, Piata Unirii
 Pötér 14.

Molgirtók:

Mirtolin, Molytea, Camphor

Rovarporok:

Zacherlin, svábbogárpor

Poloskairtók;

Patkány és egérirtó szerek

legolcsóbban, beszerezhetők:

'Rózsa'

nagydrogéria és vegyészeti gyár
 detail üzletében. Cluj, P Unirii
 (Mátyás kir.-tér) 26. Telefon 7-91.

ÁTUTALÁSOK!

a külföld bármely részébe
 legszolidabban eszközöl a

Forgalmi Bank Rt.

Cluj, az Uránia palotával szemben. Idegen pénznemek vétele és eladása, folyó számlák, lombard kölcsönök, betétek napról-napra a legmagasabban kamatoztatnak.

Telefon 1-69 és 7-25.

Valutaplaó Junius 9-én

TŐZSDÉK	Lei	oseb kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	oszt. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. marka	dollár	holl. forint	török font	nyed. kor.
Bukarest	valuta deviza	288 286	5350 5225	1335 1340	27 2775	745 765	137 107	19 1725	645 660	205	101	380 147	145 147		95	
Bécs	valuta deviza	97	492	54	1875	2875	780		1775	677	54	375	15000	5860		
Prága	valuta deviza			1870	473	992	269		670	233	7550	3765	128	51195	2023	1352
Berlin	valuta deviza		535		2545	5335	1457	125	3150	1248			278	10850		
Zürich	valuta deviza		1010	175			2705	350	58				13	523		
Paris	valuta deviza															
Budapest	valuta deviza	583	1677 167750	309 310	7875 7900	16575	4525 4500	598 585		3930 3930	1335	2150	865 86250			

Kepes Elek orvosi kötszerész

Oradea-Mare, Sas-passage

Ajánlja saját készítményű sérvkötyűt, haskötyűt stb.
 Női és férfi övszerek nagyraktára

MODERN ÜVEGCISISZOLDA ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR

PÉCHY és TÁRSA

Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna
 (Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1381

készíti a legszebb tükröket és butorüvegeket minden méretben és mennyiségben
Ujrafoncsorozás!
Kérjen árajánlatot!

Megérkeztek a tavaszi saison divatkülönlegességei

szövetekben és selymekben!

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruhaza CLUJ,
 PIATA UNIRII No. 12.

RÖZPONTI HÖLGYFODRÁSZ ÉS MANIKÜRSZALON

Cal. Reg. Ferd. 13. (udvarban)
 Hajfestés, hajgunka, fejmosás, ondulálás, fésülés legmodernebb, legjobb kivitelben. Haját veszek!
PÉTERFI JULISKA

Szarut, szaruhegyet, aggancsot, husolást és csontot, valamint mindenemű timárhulladékot legmagasabb napi áron vásárol
Szaru- és csontárugyár Rt. Cluj
 1310

1300
"Barzel"
 Fierarie - vasüzlet
 CLUJ - KOLOZSVAR.
 Piata M. Viteazul 13. Telef. 10-49.

GRÜN WALD-ÜVEGCISISZOLDA ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR

ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALAT
 ORADEA-MARE, STR. GERLICZY 16
 Tükröveg megérkezett!
 Ujrafoncsorozás
 Finntükrök raktára
 Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek

AZ UJ KELET

könyvosztályánál megrendelhetők a következő könyvek:

Zsidó regények

Fényes Samu: Jidii első változása ára 33 lei
 S. J. Agnon: És a megörbédit kiegylene-sedik ára 30 lei
 A két kötet az Uj Kelet előfizetőinek 58 lei.

Max Nordau,

a cionizmus nagy költőjének művei:
 Doktor Kohn ára 20 lei
 Mesék ára 15 lei
 A két kötet együttes ára 30 lei.

Kadima kiskönyvei

Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben.. ára 10 lei
 Kaczér Illés: Gólem ember akar lenni .. ára 10 lei
 Giszkalay János: A titok ára 10 lei
 A három kötet ára 25 lei.

A zsidó élet problémáit fejtegető

Schemarja Gorelik: Cion és Golusz ára 6 lei
 Sombart Werner: A zsidók jövője ára 8 lei
 Frigyes Lajos: A zsidók természetrajza..... ára 15 lei
 Majrovits M. Jehuda: Tóra és Cionizmus..... ára 6 lei
 Liehthaim Richard: A zsidó Palesztina felépítése ára 6 lei
 Max Brod: A cionizmus harmadik korszaka.. ára 6 lei
 Nachum Goldman: A zsidó nemzet követelése ára 5 lei

Dr. Bernstein S.: A cionizmus ára 8 lei
 A nyolc kötet együttes ára 52 lei.

Ijúsági könyvek

Dr. Grottó Mór: Zsidó reneszánsz ára 12 lei
 Zengő hária..... ára 12 lei
 A két kötet együttes ára 22 lei.

Zsidó daloskönyvek

Szól a kakas már ára 5 lei
 Sirim Jehudim (Zsidó énekek)..... ára 10 lei
 Hatikvah (kotta) ára 20 lei
 A három kötet együttes ára 32 lei.

Héber nyelvtan

J gulnitzer: Hazivan (Berlitz-módszer) ára 30 lei
 Héber-magyar szótár ára 20 lei
 A két kötet együttes ára 45 lei.

Állandóan drágul a könyv!
Ésessen! Rendelje meg az Uj Kelet könyvosztályánál Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlés díja számtalmentesen 1 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lel. Jelligés hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítandók. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bétlegköltésig fizetendő.

Verlässliche orth. koser Gasthaus ist in Buziásfürdő eröffinet. 3959-1

Románul perfektül beszélő füveg és porcellán kereskedősegéd 25—30 éves nőtlen, önálló detailista, üvegez és képkeretező folyó év július 1-től állandó alkalmazásra főlvétetik Gál Béla üveglételeben Déván. Csak teljesen önálló szakember küldje ajánlatát. 3962-1

Széchenyi-tér 15. szám alatt levő 2 szoba konyha, kamara és pincéből álló lakásomat elcserezném ugyanolyan vagy esetleg egy szoba konyhás lehetőleg kertes napfényes és portmentes lakással Tiszviselő-telep elején, Zápolya-, Majális-utca vagy hasonló helyen. Érdeklődni délután 6—8-ig. 3968-1

Ferenc József-ut 130. számú ház eladó. Két szoba, konyha rögtön átvehető. 3969-1

שולחן למדוקים כשר ייפיע szállítók legalább tíz kilós postacsomagot 10 tucatot 26 leiert. Felbermann Gyula Nagykároly. 3829-1

Suche ein deutsches Fräulein zu einen 5 jährigen Mädchen nach Bistritz. Antwort erbitte Cluj, Deák Ferenc-utca 38. I. Stock. 3982-1

Zsidótárgyu könyveket különfélet, továbbá Poszkin, Charities és egyéb szforimokat vennék Stener Simon Nagyvárád, Kolozsvár-utca 31. 3983-1

Junius hó 6-án nyílik meg Jabentcal כשר vendéglője. 3984-1

Angol és francia női divatvárrást őrri házakhoz elvállalok. Cim: Calca Traian, volt Árpád-u. 32. balra, ajtó 1.

Eladó Kriza-utca 18. szám alatti ház. Azonnal beköltözhető. Értekezni ugyanott.

Hocskor, mosótalp, felsőbőr és szijgyártóblank állandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközök. Jelenlegi talp és hocskor ára 65—70 lel. **Vagontételnei 5 százalék kedvezmény.**

SÁMSON-BÖRGYÁR
Gyufagyár-utca 1. Gyorsaru raktárral szemben. Telefon: Gyár 3—36, lakás 3—87, szám.

Üzemképes szeszfinomító

alig használt, vörös rézből, 100 liter órai finomítási teljesítő képességgel, nagyobb való kicseielés miatt eladó. Üzemben megtekinthető és értekezni lehet Adolff Jónás szeszgyárában Alba-Julia 3945-1

שולחן כשר Szalámit postán utánvét mellett pontosan szállít 1344 **Winkler Mór & Co szalámigyára** Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér 39. Telefon 12—90. Árjegyzék és מדישר kívánatra ingyen.

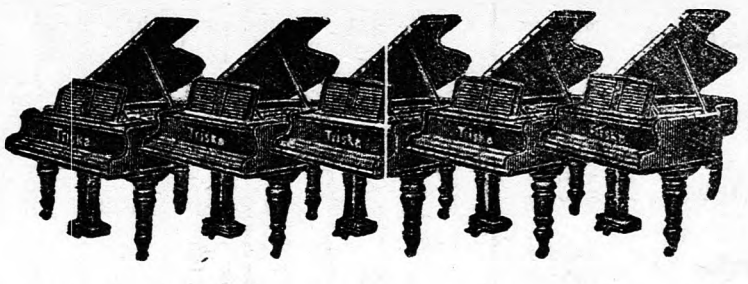
Marosvásárhely legfogalmasabb utcáján szép üzlethelyiséggel bíró kereskedő **gyári vagy más bizományi lerakatra** megbízást keres. **Hirsch Adolf, Targu-Mur-s** Str. Calarasilor 2. 3963-1

Malomberendezési tárgyak, eredeti **Dieselmotorok, gőzgepek** az összes pótalkatrészek magyar államvasúti cséplőkészletekhez, W. D. motorokéhez raktárról kaphatók az 3953-1 **„Industria“** Kereskedelmi és Ipari Rt.-nél (ezelőtt Karczag Henrik) Timisoara—Temesvár. Telefon 9—14. Sürgőnycim: Industria Str. I. C. Bratiano (Uri-u.) 3.

IFJU KELET
Zsidó ifjúsági folyóirat
Előfizetési ár egy évre 80 lel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 48.

TRISKA J. zongora nagyraktára

Uj zongorák raktáron.

Telefon 419.
elvállalja egy angol, mint bécsi szerkezetű zongorák megrongált vagy hiányzó alkatrészeinek javítását vagy pótlását. Hangoló megrendelhető. **Bartha Miklós-utca 14.**

„Transilvania“ láda, doboz és faárugyár, Marosujvár.

A marosujvári földgázüzemű láda, doboz és faárugyár készít és azonnal szállít puha vagy kemény fából mindenféle nagyságu ládákat, dobozokat, cserépszállító léceket. Nagyobb szükséglet esetén a helyszínen tesz árajánlatot. 3653-1

Bőrlábszárvédő

elsőrendű anyagból fekete, barna és sárga színben 1288

Krébs János szijgyártó

Cluj, Calea Regele Ferdinand 77. **Kereskedőknek árkedvezmény!**

Aradi Első **OXIGÉN**

és ipari gáz részvénytársaság **ARAD**
Szállít bármely mennyiségben **98—99 %-os** tisztá oxigént 3944-1

Feuerstein J.

textil, kötött és rövidáruház **Cluj, Str. Reg. Maria 12.**

Nagybani raktárom

Str. Regina Maria v. Deák Ferenc-u. 13. szám alatt van **Eisenstädter F.** volt Lakatos-áruház
Sehol olyan választékkal nem kap gyermekköcsit, utazóbőröndöt, gumilabdát és footballabdát

Speciális hajfestő, női fodrász és manicure terem

Gallik és Fodor, Cluj
Calea Victoriei 2. (volt Kossuth: L.-u.) **Modern hajmunkák, jutányos árak!** 1284

Feldau & Oswald Löffler-féle teljesen jókarban levő, nagy teljesítő képességu

Borszűrő (Filter) Gép
szivattyuval felszerelve **jutányos áron kapható**
Schuleri Testvérek és Társai
cégnél Déva 3980-1

Coron Blue

(Kékitő kocka), kékitő illatos, tinta, párna, festék, kalaplakk minden színben, légyppapir süveges, szalagos és ives. **Padió sárgító**, garantált minőség, legolcsóbb ár.

„LUXOR“ vegyszertári gyár, Cluj.
Telegram: „Luxor“, Cluj, Telefon 12—97. Engros engedmény. 1295

Rozenzweig Antal, Cluj (Saját ház) Széchenyi-tér 38. — Telefon 4—36.
ספרים האנדרונג מליתים תפילי ממות
עניית ענמרא אנדר דעטייל
Héber könyvek és rituális cikkek nagy kereskedése viszont eladóknak gyári árban pontosan szállít. 1321

Műköszörüs, késes, műszerész

szakmába vágó munkákat szakszerint, vállalom szolid és pontos kiszolgálással **Gajzágó Márton** Cluj, Kintási-utca 5. (Óvár.)

Temesvári „BEGA“ Gőzmalom Részvénytársaság

(ezelőtt „Hungária“ Gőzmalom Rt.) napi 12 vagon örlőképességu, modern malom Legmodernebb berendezésű **tésztagyára**
előállít mindenemű makkaronit, levestésztát, tarhonyát kiváló minőségben. 3951-1

Szilágyi Eleonora Rt. által forgalomba hozott ujdonság

„BIKA-SÖR“

Báró Nopcsa kartellen kívüli ujaradi sörggáróból **legerősebb, legtáplálóbb és legolcsóbb 000 ital. Kapható mindenütt!** 000

Industria Marfurilor de piele S. A.

Fabrica primă și cea mai mare de articlu de lux de piele și de cuări în România-Mare, Satu-Mare, Gubasin. Telefon Nr. 6. Adresă telegrafică: 0000 Bördismügyár Satumare. 0000

Bőráru Ipari Részvénytársaság

Nagy-Románia első és legnagyobb bördismü és bördindáru gyára. Satu-Mare (Szatmár), Gubaszin. Telefon: 6. Távirati cím: Bördismügyár Satumare.

Figyelem! 10%-al

ocsóbban árusítok, mint minden e szakmában vágó cégek. Ki megrendelését levélben vagy személyesen feladja, azonnal lesz kiszolgálva. Megnemfelelő árakat visszaveszek. **NAGY ÁRUHÁZ CLUJ,** (volt Széchenyi áruház) Kötött, rövid, papir, norinbergi és háztartási nagy kereskedés. Telefon 494. Engross.

GRÁTZ

Str. Saguna (Bartha Miklós-u.) 16. A legmodernebb cimfestést, szobafestést és mázolás 00000000 elvállalok. 00000000 **749 TELEFON 749** 1888

Utleveleket 48 óra alatt láttamoz. — Felvesz hirdetések és fényreklámhirdetéseket. Fodításokat elvègez „RECLAMA“, Piata Unirel 4. I. emelet. 2917-1

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda Cluj-Kolozsvár, Str. L. Pop. — Brassai-utca

AZ UJ KELET telefont Szerkesztőség — Kiadóhivatal — Nyomda — Héber osztály — Zs. H. Sz.

A kéziratok kizárólag szerkesztőségnek eljuttatandók. — Kéziratokat nem küldünk vissza és nem tartunk meg.

U. évfolyam, Az első

A nagy katalógus tragikus pózára mindig hangtalan szívében összeomlott hangtalanul. S nem olyan első tragédiákat megélt nap nap után bizsebb. Minden osztrák korona láthatatlan cselez. És vannak napok egész sora omlik valamit, de a sze ez a katasztrófák annál nagyobb, még nincs vége romlása első daru ciklumnak, amely „Európa összeom felér ember pus minden hiába. Doktorok, haszt emberbarátok, né doktorok nem t berbarátok nem tpek és országok tragikus holnapra vannak foglalva sok kinos ügyvév esőnök, amiket arra voltak jők, gatóit népébe n és bizakodást font, dollár, lira segítette Ausztria iratokban és ká már régi adomást jóléküi utólag be tizációs kölcsönle Semmi kétség újra halálán van sürgős injekciót. lik a váratlan ha tegnek a lángoló nak, akik a köv. Néhány nap óta sóhaj szakad ki ből a vágy: beo Megható. Akik a koznak, mint az formán látják ez gyermek sóvárgé fájdalmával az a Akik prózaiabba mondják, hogy A hangu kiáltása a tant és főként F jatok pénzt, külv metországhoz! A dolgot, Ausztria menekvés. És ob A szocialisták ép tényszocialistok, akiknek sarkalata lakozás, ne is be lat annyira megé pillanatban lehul ezt nyugaton és gyümölcsöt a pil gával visszakötő sikerülni fog, bá kényszerűsége napon nagyon hónapokban tört palló, történt az súlyos meglazulá birottságban Fra mindez esemény Franciaországban egyetlen, de hol követik, — igen szólója elhatolt t ria fülébe is és kevesebbet: ám Németországhoz, fog tiltakozni. A holnap Fra